

**DATGANIAD LLYWODRAETHU AR Y CYD
BLYNYDDOL**

2021/2022

**SWYDDFA COMISIYNYDD YR HEDDLU A THROSEDD GWENT
A
PHRIF GWNSTABL HEDDLU GWENT**

CYFLWYNIAD

Diben y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yw egluro sut mae Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd (y Comisiynydd) a Phrif Gwnstabl Gwent wedi cydymffurfio â'u Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol ar y cyd (MoCG) yn ystod 2021/22 ac yn benodol, Cod Llywodraethu Corfforaethol y Llawlyfr.

I'r perwyl hwn, mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i ysgrifennu mewn dwy ran. Mae rhan un yn disgrifio'r trefniadau llywodraethu ar waith yn ystod 2021/22. Mae rhan dau yn adrodd ar yr adolygiad o effeithiolrwydd a chanlyniadau'r trefniadau hyn.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn asesu'r trefniadau llywodraethu ar waith yn ystod blwyddyn ariannol 2021/22, felly bydd y cyfnod asesu cyfan yn cael ei ystyried ochr yn ochr â'r pandemig Coronafeirws. At hynny, dylai casgliad y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ynghylch a yw'r trefniadau llywodraethu'n addas i'r diben, adlewyrchu gweithrediadau arferol ar y cyfan, h.y. osgoi asesu'r elfennau o'r systemau llywodraethu a rheoli a gafodd eu hoedi/diwygio fel mater o reidrwydd gweithredol pan oedd y pandemig yn ei anterth. Fodd bynnag, gan fod rhaid i'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol fod yn gyfredol pan gaiff ei gyhoeddi (fel arfer ar 31 Gorffennaf ond mae'n bosibl y caiff ei oedi o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws), bydd unrhyw effaith ar y trefniadau llywodraethu o 1 Ebrill 2022 nes y dyddiad cyhoeddi'n cael ei adlewyrchu.

RHAN 1

CWMPAS Y CYFRIFOLDEBAU

Mae trefniadau llywodraethu'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi'u cynllunio i sicrhau atebolrwydd priodol a chynorthwyo arweinyddiaeth effeithiol. Creodd Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 ddwy 'gorfforaeth undyn' ar wahân ym mhob heddlu: y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae gan y naill a'r llall rolau a chyfrifoldebau clir ac ar wahân sydd wedi'u nodi mewn statud.

Swyddogaethau statudol craidd y Comisiynydd yw sicrhau bod yr heddlu yn cael ei gynnal; sicrhau bod yr heddlu yn effeithlon ac yn effeithiol; a dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif am arfer ei swyddogaethau a swyddogaethau personau sydd o dan ei chyfarwyddyd a'i rheolaeth. Hefyd, mae gan y Comisiynydd:

- Gyfrifoldeb am sicrhau diogelwch cymunedol a lleihau troseddu;
- Y gallu i roi grantiau lleihau troseddu ac anhrefn o fewn ardal yr heddlu;
- Dyletswydd i sicrhau bod pob cytundeb cydweithio gyda Chomisiynwyr a heddluoedd eraill yn sicrhau gwell gwerth am arian neu'n gwella effeithiolrwydd galluoedd a chydnerthedd plismona; a
- Chyfrifoldeb ehangach am wella gwaith cyfiawnder troseddol yn lleol.

Un o nodweddion cyffredinol y swyddogaethau hyn yw cyfrifoldeb am sicrhau bod busnes yn cael ei gwblhau yn unol â'r gyfraith a safonau priodol; bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a bod cyfrif priodol amdano; a'i fod yn cael ei ddefnyddio'n ddarvoudus, yn effeithlon ac yn effeithiol.

Mae annibyniaeth weithredol y Prif Gwnstabl yn cael ei diogelu mewn deddfwriaeth. Mae ganddi gyfrifoldeb statudol am reoli, cyfarwyddo a chyflenwi gwasanaethau plismona gweithredol a ddarperir gan yr heddlu. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am sicrhau bod pwerau'r heddlu yn cael eu harfer yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, ac mae'n atebol i'r Comisiynydd am ddarparu plismona effeithiol ac effeithlon; rheoli adnoddau; a gwariant yr heddlu.

OFFICIAL SWYDDOGOL

Wrth gyflawni eu cyfrifoldeb cyffredinol, mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am roi trefniadau priodol ar waith ar gyfer llywodraethu materion a hwyluso'r broses o arfer eu swyddogaethau. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod system rheolaeth fewnol gadarn yn cael ei chynnal gydol y flwyddyn a bod trefniadau ar waith ar gyfer rheoli risg.

Mae'r trefniadau rheoli ariannol yn cydymffurfio'n bennaf â gofynion llywodraethu *Datganiad ar Rôl Prif Swyddog Ariannol Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Phrif Swyddog Ariannol y Prif Gwnstabl y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) a Chod Ymarfer Rheolaeth Ariannol ar gyfer Gwasanaeth Heddlu Cymru a Lloegr (fersiwn newydd a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2018)* y Swyddfa Gartref. Hefyd, cyhoeddwyd canllawiau diwygiedig ar gyfer 'Sicrhau Llywodraethu Da' ar gyfer Cyrff Plismona gan CIPFA ym mis Gorffennaf 2016, ac ychwanegwyd atynt gan ganllawiau ym mis Chwefror 2021 'Defnyddio'r Fframwaith Llywodraethu Da 2020/21', mewn ymateb i effaith parhaol pandemig Coronafeirws ar lywodraethu. Mae Cod Rheolaeth Ariannol CIPFA (Cod Rheolaeth Ariannol) yn rhoi canllawiau ar gyfer rheolaeth ariannol dda a chynaliadwy mewn awdurdodau lleol (gan gynnwys yr heddlu) hefyd, a bydd yn rhoi sicrwydd bod awdurdodau'n rheoli adnoddau'n effeithiol. 2021/22 yw'r flwyddyn lawn gyntaf ar gyfer cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol, ond mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn cydnabod y bydd angen amser ar eu sefydliadau i fyfrio ar gynnwys y Cod Rheolaeth Ariannol a byddant yn defnyddio 2020/21 i ddangos sut maent yn gweithio i gydymffurfio. Gan hynny mae trefniadau llywodraethu rheolaeth ariannol gyfredol ac ar gyfer y dyfodol wedi cael eu hystyried, wrth adolygu ein trefniadau llywodraethu ac wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn bodloni gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 mewn perthynas â chyhoeddi Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd sy'n gorfod ategu'r Datganiad o Gyfrifon.

Dyma'r pedwerydd tro i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl lunio un Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd. Mae llawer o'r fframwaith llywodraethu yn cael ei rannu, ond mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn amlygu'r ychydig feysydd lle mae trefniadau llywodraethu yn wahanol heb unrhyw effaith niweidiol ar effeithlonrwydd cyffredinol.

DIBEN Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn eu defnyddio i gyfarwyddo a rheoli eu gweithgareddau, ymgysylltu â'r gymuned a bod yn atebol iddi. Mae'r fframwaith yn eu galluogi i ddylanwadu ar y gwaith o gyflawni amcanion Plismona a Lleihau Troseddu strategol, a'u monitro, ac ystyried a yw'r amcanion hyn wedi cyflawni Cynllun yr Heddlu a Throseddu mewn modd effeithlon ac effeithiol.

Mae'r system reoli fewnol yn rhan bwysig o'r fframwaith hwn ac mae wedi'i chynllunio i reoli risg i lefel resymol a rhagweladwy. Ni all ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; mae'n gallu darparu sicrwydd rhesymol ac nid absoliwt o effeithiolrwydd yn unig.

Mae'r system reoli fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i chynllunio i:

- Nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion;
- Gwerthuso'r tebygolrwydd y caiff y risgiau hyn eu gwireddu a'r effaith pe caent eu gwireddu; a
- Rheoli risgiau yn effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus.

Caiff canfyddiadau'r adolygiad o'r system reoli fewnol eu hadolygu gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl a'u hadolygu'n annibynnol gan y Cydbwyllgor Archwilio.

Bydd y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn cymeradwyo unrhyw newidiadau i'r MoCG ac i'r fframwaith yn ffurfiol bob blwyddyn fel rhan o'r adolygiad llywodraethu.

EGWYDDORION LLYWODRAETHU DA

Mae Gorchymyn Protocol Plismona 2011 (sy'n destun ymgynghoriad ar hyn o bryd) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl fabwysiadu a chydymffurfio ag Egwyddorion Nolan ar gyfer Ymddygiad mewn Bywyd Cyhoeddus. Hefyd, mae'n amlygu'r disgwyliad y bydd y berthynas rhwng yr holl bartïon yn seiliedig ar egwyddorion ewyllys da, proffesiynoldeb, didwylledd ac ymddiriedaeth.

Adlewyrchir hyn yn y ddogfen Egwyddorion Perthynas y cytunwyd arni gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl sy'n rhan o'u MoCG.

Hefyd, mae'r MoCG yn gyson â saith egwyddor graidd llywodraethu da a nodir yn y Fframwaith Rhyngwladol ar gyfer Llywodraethu Da yn y Sector Cyhoeddus¹: -

1. *Ymddwyn ag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol a pharchu rheolaeth y gyfraith;*
2. *Sicrhau didwylledd ac ymgysylltu cynhwysfawr â rhanddeiliaid;*
3. *Diffinio canlyniadau o safbwynt manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy;*
4. *Pennu'r ymyriadau sydd eu hangen i gyflawni'r canlyniadau arfaethedig;*
5. *Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion oddi mewn iddo;*
6. *Rheoli risgiau a pherfformiad trwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref;a*
7. *Rhoi arferion da ar waith o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd effeithiol.*

Cyflwynodd y Cod Moeseg a gyhoeddwyd gan y Coleg Plismona ddwy egwyddor ychwanegol i saith egwyddor Nolan: Tegwch a Pharch (gweler Egwyddorion 'estynedig' Nolan fel y'u nodir isod).

Mae Egwyddorion Nolan yn cyfeirio at Arweinyddiaeth o safbwynt hyrwyddo a chefnogi egwyddorion Ymddygiad mewn Bywyd Cyhoeddus, ond mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi ymrwmo'n benodol i ddarparu ymateb cadarn, amserol a gofalgar i ddiwyddiadau sy'n effeithio ar y cyhoedd a'n cymunedau. Caiff hyn ei adlewyrchu mewn datganiad clir yng Nghynllun Heddlu a Throsedd 2021-2025 "Gwneud Gwent yn Lle Mwy Diogel i Fyw a Gweithio Ynddo", gyda blaenoriaeth yn cael ei roi i gadw cymdogaethau'n ddiogel; mynd i'r afael â throseddau difrifol; cefnogi dioddefwyr ac amddiffyn pobl agored i niwed; a gweithio gydag asiantaethau partner lleol er budd y cyhoedd.

Anhunanoldeb: Gwneir penderfyniadau er budd y cyhoedd yn unig, ac nid er budd ariannol personol neu fudd arall, boed hynny i'r cyfryw berson, ei deulu neu ei ffrindiau.

Uniondeb: Ni fydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion na'u staff yn eu rhoi eu hunain o dan unrhyw rwymedigaeth ariannol neu unrhyw ymrwymiad arall i unigolion neu sefydliadau allanol a allai geisio dylanwadu arnynt wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau swyddogol.

Gwrthrychedd: Wrth gyflawni busnes cyhoeddus, gan gynnwys gwneud penodiadau cyhoeddus, dyfarnu contractau, neu argymhell unigolion ar gyfer gwobrwyon neu fuddion, bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn gwneud dewisiadau ar sail teilyngdod.

Atebolrwydd: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn atebol i'r cyhoedd am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd a byddant yn derbyn pa bynnag graffu sy'n briodol i'r swydd.

¹ Fframwaith Rhyngwladol ar gyfer Llywodraethu Da yn y Sector Cyhoeddus (CIPFA/IFAC 2014)

OFFICIAL SWYDDOGOL

Bod yn Agored: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff mor agored â phosibl ynghylch yr holl benderfyniadau a'u camau gweithredu. Bydd rhesymau dros benderfyniadau ar gael, ac ni fydd gwybodaeth yn cael ei chyfyngu oni bai bod angen gwneud hynny er budd y cyhoedd yn ehangach.

Gonestrwydd: Bydd gan y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff ddyletswydd i ddatgan unrhyw fuddiannau preifat sy'n ymwneud â dyletswyddau cyhoeddus, a chymryd camau i ddatrys unrhyw wrthdaro sy'n codi er mwyn diogelu buddiannau'r cyhoedd.

Arweinyddiaeth: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn hyrwyddo ac yn cefnogi'r egwyddorion hyn trwy arweinyddiaeth a thrwy esiampl.

Tegwch: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn gweithredu mewn ffordd deg a diduedd.

Parch: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn gweithredu mewn ffordd sy'n dangos hunanreolaeth a goddefgarwch, gan drin aelodau o'r cyhoedd a chydweithwyr â pharch a chwarteisi.

TREFNIADAU LLYWODRAETHU

Nod y fframwaith llywodraethu hwn yw canolbwytio'n gadarn ar y ffactorau sy'n sbarduno plismona yn Heddlu Gwent, a sicrhau bod yna lwybr clir rhwng y penderfyniadau a wneir a'r Cynllun Heddlu a Throsedd. Dyma brif elfennau'r fframwaith:

Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi sefydlu MoCG ar y cyd. Mae'r MoCG yn cynnwys Cynllun Dirprwyo, Rheoliadau Ariannol, Egwyddorion Cysylltiadau a Rheolau Sefydlog yn ymwneud â chontractau. Hefyd, mae'n cynnwys fframwaith gwneud penderfyniadau sy'n sicrhau, lle y bo'n bosibl, bod holl benderfyniadau'r Comisiynydd yn cael eu cyhoeddi a'u bod ar gael i'r cyhoedd graffu arnynt.

Egwyddorion Cysylltiadau

Mae'r ddogfen hon yn cydnabod cyfrifoldebau gweithredol y Prif Gwnstabl, oddi mewn i'r fframwaith polisi ac atebolrwydd a bennwyd gan y Comisiynydd. Mae'r Egwyddorion yn galluogi'r Comisiynydd i ddilyn ei fwriadau polisi sy'n cael eu hadlewyrchu mewn cynlluniau gweithredol ar gyfer yr Heddlu ac atebolrwydd y Prif Gwnstabl am eu cyflawni. Er gwaethaf eu statws 'corfforaeth undyn' ffurfiol, mae'r berthynas rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn seiliedig ar gydweithio er budd pobl Gwent o dan enw cyffredin 'Heddlu Gwent'.

Hefyd, mae'r egwyddorion yn nodi y bydd y berthynas rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn seiliedig ar ymddiriedaeth, hyder a thryloywder. Mae'r trefniadau llywodraethu a fabwysiadwyd yn gyson â'r angen i sicrhau atebolrwydd rhwng y partion, ac atebolrwydd i'r cyhoedd. Mae dull tryloyw ac archwiliadwy wedi'i fabwysiadu, ac roedd yn parhau i fod yn ddilys yn 2021/22.

Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd

Argymhellwyd datblygu Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd (BAF) am y tro cyntaf mewn Archwiliad Mewnol yn 2017, er mwyn tynnu sylw at effaith risgiau sefydliadol ar y gwaith o gyflawni amcanion Cynllun yr Heddlu a Throsedd ac esbonio sut y gellid lliniaru'r risgiau hyn.

Following extensive research across public bodies and considering further findings from Internal Audit reviews, work started to establish how a BAF could be developed to support the Office of the Police and Crime Commissioner for Gwent (OPCC), the Force and also provide reassurance to the JAC. As an initial design, it was agreed that the BAF would consider the discharge of statutory functions and determine whether or not these were being met.

Felly mae'r BAF yn ystyried swyddogaethau statudol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl sy'n gynwysiedig yng Nghynllun Dirprwyo'r Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol, sy'n tynnu sylw at feysydd y mae uwch swyddogion y ddau sefydliad yn gyfrifol amdanynt a meysydd o'r blaengynllun gwaith ar gyfer y Bwrdd Strategaeth a Pherfformiad² a'r Cydbwyllgor Archwilio.

Cyflwynwyd y BAF wedi'i gwblhau i'r Cydbwyllgor Archwilio ym mis Mawrth 2021 a derbyniwyd sylwadau a fydd yn parhau i ysgogi esblygiad y BAF. Bydd cynllun gweithredu presennol a dyfodol y BAF yn cael ei fonitro'n flynyddol gan y Cydbwyllgor Archwilio er mwyn rhoi sicrwydd bod unrhyw fylchau a risgiau perthnasol sy'n cael eu nodi mewn perthynas â methiant i gyflawni dyletswyddau statudol yn cael sylw. Mae trefniadau llywodraethu mewnol wedi cael eu cytuno a bydd y cynllun

² Y Bwrdd Strategaeth a Pherfformiad yw'r fforwm penderfynu ar gyfer y Comisiynydd a'r brif fforwm lle bydd y Comisiynydd yn dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif.

OFFICIAL SWYDDOGOL

gweithredu'n cael ei fonitro bob tri mis yn y Grŵp Cynllunio Strategol. Mae Pwynt Cyswllt Unigol wedi cael ei benodi ar gyfer camau gweithredu OPCC a'r Heddlu, i sicrhau bod y BAF yn cael ei ddiweddarau a bod cynnydd yn cael ei wneud rhwng cyfarfodydd. Y bwriad ar hyn o bryd yw bod dogfen gyffredinol BAF yn cael ei hadolygu bob pedair blynedd yn dilyn etholiad Comisiynydd, i benderfynu a oes unrhyw feysydd risg newydd wedi cael eu nodi.

Cod Rheolaeth Ariannol

Fel y dangosir uchod, ym mis Hydref 2019 cyhoeddodd CIPFA ei God Rheolaeth Ariannol. Nod y Cod Rheolaeth Ariannol yw cefnogi arfer da mewn rheolaeth ariannol a chynorthwyo awdurdodau lleol (a chyrrff dynodedig eraill megis Plismona) i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Felly am y tro cyntaf mae'r Cod Rheolaeth Ariannol yn gosod safonau rheolaeth ariannol ar gyfer nifer o gyrff cyhoeddus.

Un o brif amcanion y Cod Rheolaeth Ariannol yw gwella cadernid ariannol sefydliadau, trwy ymgorffori gwell safonau rheolaeth ariannol. Yn anochel, mae effaith pandemig Coronafeirws wedi rhoi prawf ar y cadernid ariannol hwnnw ers 2020/21 a gall barhau i wneud hynny mewn blynyddoedd i ddod. Am y rheswm hwn, mae rhoi'r Cod Rheolaeth Ariannol ar waith yn y flwyddyn gysgodi yn parhau i fod yn dasg hollbwysig. Mae cysylltiadau amlwg rhwng y Cod Rheolaeth Ariannol a'r Fframwaith Llywodraethu, yn enwedig o ran ei ffocws ar gyflawni canlyniadau cynaliadwy.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer 2021/22 yn cynnwys casgliad cyffredinol asesiad o gydymffurfiaeth Heddlu Gwent ag egwyddorion y Cod Rheolaeth Ariannol. Lle ceir materion heb eu cyflawni neu feysydd y mae angen eu gwella, bydd y rhain yn cael eu cynnwys yn y cynllun gweithredu yn Rhan 2 y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn. Chwe Egwyddor y Cod Rheolaeth Ariannol a fydd yn cael eu hasesu yw:

1. **Arweinyddiaeth Sefydliadol** - dangos cyfeiriad strategol clir yn seiliedig ar weledigaeth lle mae rheolaeth ariannol wedi'i ymgorffori yn niwylliant y sefydliad.
2. **Atebolrwydd** – yn seiliedig ar gynllunio ariannol tymor canolig sy'n ysgogi'r broses o bennu'r gyllideb flynyddol trwy reoli risg yn effeithiol, data cefnogi ansawdd a chostau bywyd cyfan.
3. Mae **tryloywder** wrth wraidd rheolaeth ariannol a chaiff ei gyflawni trwy ddefnyddio data cyson, ystyrlon a dealladwy, sy'n destun adroddiadau rheolaidd gyda thystiolaeth o gamau gweithredu cyfnodol gan swyddogion a phenderfyniadau gan aelodau etholedig.
4. Mae'r tîm arweinyddiaeth yn hybu glynu wrth **safonau** proffesiynol a gellir dangos tystiolaeth o hyn.
5. Mae ffynonellau **sicrwydd** yn cael eu cydnabod fel dulliau effeithiol wedi'u prif ffrydio i mewn i reolaeth ariannol, gan gynnwys craffu gwleidyddol a chanlyniadau archwiliad allanol, archwiliad mewnol ac arolwg.
6. Mae **cynaliadwyedd** hirdymor gwasanaethau lleol wrth wraidd yr holl brosesau rheolaeth ariannol ac yn cael ei ddangos trwy ddefnydd darvoudus o adnoddau cyhoeddus.

Mae'n ofynnol bod Heddlu Gwent yn glynu wrth yr egwyddorion hyn. Er mwyn galluogi Heddlu Gwent i roi prawf ar eu cydymffurfiaeth ag Egwyddorion Rheolaeth Ariannol Da CIPFA, mae'r Cod Rheolaeth Ariannol yn trosglwyddo'r egwyddorion hyn yn 17 safon rheolaeth ariannol ar draws saith adran o'r Cod Rheolaeth Ariannol. Bydd y safonau rheolaeth ariannol hyn yn cael eu defnyddio mewn gwahanol ffyrdd ymarferol, yn unol â gwahanol amgylchiadau pob corff cyhoeddus perthnasol.

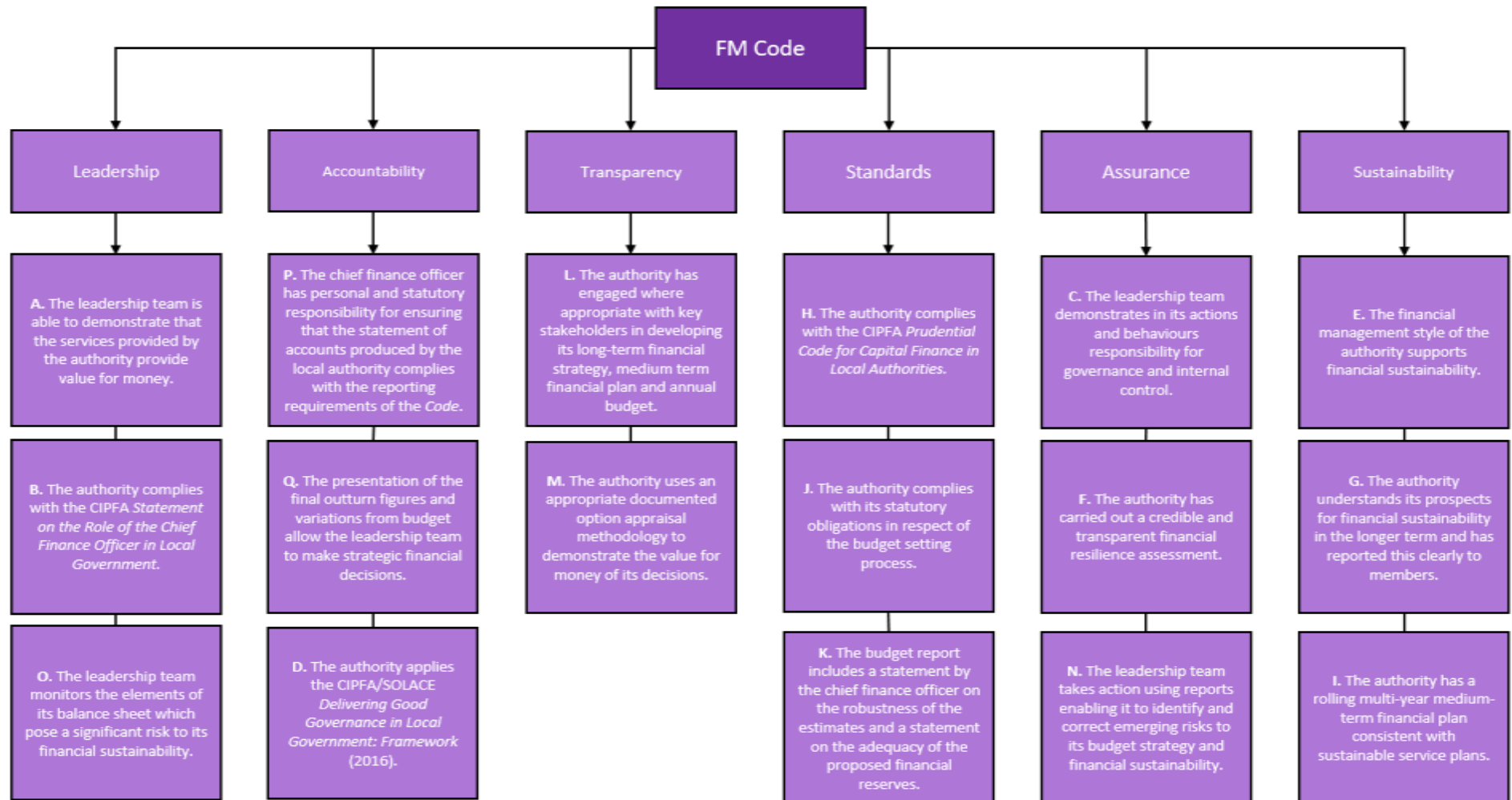
Mae adrannau 1 a 2 y Cod Rheolaeth Ariannol (sy'n cynnwys safonau A i E) yn rhoi sylw i ffactorau cyd-destunol pwysig y mae angen rhoi sylw iddynt o'r cychwyn er mwyn sicrhau rheolaeth ariannol gadarn. Mae'r cyntaf yn ymdrin â chyfrifoldebau'r Prif Swyddog Ariannol a'r tîm arwain, ac mae'r ail yn ymdrin â dull llywodraethu a rheolaeth ariannol y sefydliad.

OFFICIAL SWYDDOGOL

Mae adrannau 3 i 7 sy'n weddill (sy'n cynnwys safonau F i Q) yn rhoi sylw i ofynion y cylch rheolaeth ariannol, gydag adran 3 yn datgan yr angen am ddull hirdymor o werthuso cynaliadwyedd ariannol. Mae angen i holl elfennau'r cylch fod yn addas i'r diben cyn y gellir gwneud penderfyniadau gwybodus. Ni fydd datblygu strategaeth ariannol hirdymor ansawdd uchel yn hybu cynaliadwyedd ariannol ynddo'i hun os yw, er enghraifft, proses pennu cyllideb flynyddol y sefydliad (adran 4), ymgysylltu â rhanddeiliaid ac achosion busnes (adran 5) a threfniadau monitro perfformiad (adran 6) yn annigonol. Mae'r cylch yn cael ei gwblhau gan Adran 7, sy'n dangos sut mae adroddiadau ariannol ansawdd uchel o gymorth i'r cylch rheolaeth ariannol trwy sicrhau eu bod yn seiliedig ar wybodaeth ariannol gadarn.

OFFICIAL SWYDDOGOL

Yr 17 safon wedi eu rhoi ar waith ar draws y chwe egwyddor:

Fframwaith Llywodraethu

Fel y nodwyd yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol 2018/19, cwblhawyd adolygiad yn 2018, a daeth i'r casgliad mai'r ffordd orau o adlewyrchu egwyddorion cydweithredu (fel y'u nodir yn yr Egwyddorion ac yn y MoCG) fyddai sefydlu strwythur cyfarfod ac adrodd newydd ar gyfer y Prif Gwnstabl, sy'n cydfynd â chyflwyno'r Cynllun Heddlu a Throsedd, gan fynd i'r afael â materion perfformiad a chyflawni.

Mae'r Bwrdd Craffu Gweithredol (sy'n cael ei gadeirio gan y Dirprwy Brif Gwnstabl) yn cyfrannu at gyfarfod misol Bwrdd Gweithredol y Prif Swyddogion ac, yn y pen draw, at y Bwrdd Strategaeth a Pherfformiad chwarterol.

Yn ogystal, mae materion sy'n deillio o'r Grŵp Cynllunio Strategol Ar y Cyd yn parhau i gael eu hadrodd i Fwrdd Gweithredol y Prif Swyddogion ac i Fwrdd Strategaeth a Pherfformiad y Comisiynydd. Hefyd, mae'r ddau Fwrdd hyn yn coladu argymhellion o gyfarfodydd mewnol eraill gan gynnwys y Cydbwyllgor Archwilio, y Pwyllgor Moeseg Annibynnol a'r Bwrdd Strategaeth Ystadau.

Adolygwyd strwythur y cyfarfodydd llywodraethu hyn eto yn 2018/19, 2019/20 a 2020/21, er mwyn gwneud rhai newidiadau eraill iddo, ac mae'r diagram isod yn nodi'r strwythur cyfarfodydd diwygiedig oddi fewn i'r Heddlu a rhwng Swyddfa'r Comisiynydd. Fodd bynnag, nid yw'r diagram isod, sy'n adlewyrchu gweithredu arferol, yn cynnwys strwythur cyfarfodydd rheoli Aur/Arian Coronafeirws, a sefydlwyd ar 18 Mawrth 2020 i drefnu ymateb Heddlu Gwent i'r pandemig. Caiff gwaith y grŵp hwn a'i olwynydd ei esbonio'n fwy manwl yn Rhan Dau.

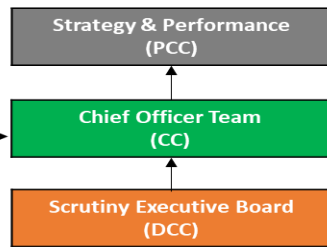
Mae'r allwedd lliw i'r diagram fel a ganlyn:

Gwyrdd	Byrddau Gweithredol;
Oren	Cyfarfod Craffu;
Glas Golau	Byrddau Llywodraethu Thematig;
Melyn	Cyfarfodydd Adrannol a ffynonellau diweddar sy'n cyfrannu at Fyrddau Llywodraethu
Llwyd	Cyfarfodydd Swyddfa'r Comisiynydd a Byrddau a chyrrff annibynnol sy'n effeithio ar y Strwythur Llywodraethu ac yn cyfrannu at drefniadau llywodraethu.

Gwent Police Governance Structure

- All Wales Collaboration
- Internal / External Audit
- Independent Advisory Group
- Joint Audit Committee
- Gold Groups
- External Ethics Group

- OPCC Meetings:**
- Strategic Planning Group
 - CC/PCC Weekly Meeting
 - CC/Chief Exec Monthly Meeting
 - Estates Strategy Board (Fed by Estates Implementation Group)

V14.5
07.04.2022

Culture Board – Quarterly (CC)

- Learning the Lessons

Operational Performance (ACC)	Organisational Resources (ACO-R)	Victims – Quarterly (ACC)	People Strategy (HoPS)	Assurance Board – Quarterly (DCC)	Covid Recovery Board (ACC)	Service Improvement Board (DCC)	Legitimacy Board – Bi-monthly (DCC)
<ul style="list-style-type: none"> • East LPA & West LPA • Vulnerability • FPOC & Crime Data • Coercive Powers Scrutiny • JSIU • Hate Crime • Custody • Criminal Justice • Crime Prevention • SOC • SPRG • JFU • Citizens in Policing • Neighbourhood Policing • CDI Working Group • VAWG 	<ul style="list-style-type: none"> • Uniform User • Business Continuity • Fleet • Estates Implementation Group • Shared Facilities • Health & Safety • Information Assurance • ICT • Data Performance • Procurement • Joint Legal Services • Information Assurance • Greener Gwent • Finance & Capital Strategy • Income Tracker (Grants & Funding) 	<ul style="list-style-type: none"> • Victims Care Working Group 	<ul style="list-style-type: none"> • Workforce Resource • Learning & Development • Absence & Wellbeing • Welsh Language • Ethics Committee • Op Hampshire • Staff Networks <p><i>Closed session: Intervention & Diversion : DCC HoPS H of PSD</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Investigations Standards Board (ACC) 		<ul style="list-style-type: none"> • Project Management • DSD • Continuous Improvement • Futures Group • Product & Efficiency • Funding & Partnerships • Safer Streets • Corporate Comms 	<ul style="list-style-type: none"> Diversity & Inclusion

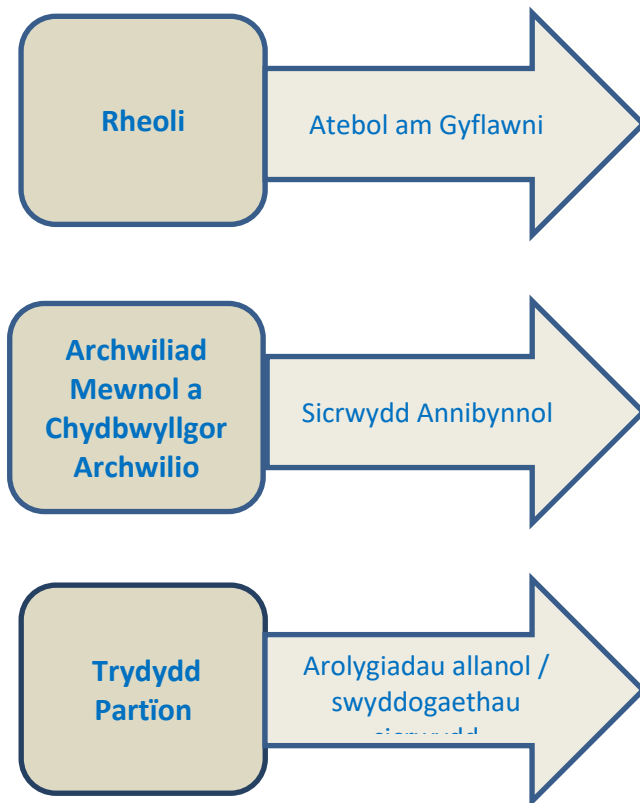
RHAN DAU

ADOLYGIAD O EFFEITHIOLRWYDD

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am gwblhau adolygiad, o leiaf unwaith y flwyddyn, o effeithiolrwydd eu fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system reoli fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei lywio gan:

- Waith Prif Swyddogion ac uwch reolwyr sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu;
- Adroddiadau blynyddol ar yr Archwiliadau Mewnol;
- Adroddiad blynyddol y Cydbwyllgor Archwilio;
- Barn yr archwilydd allanol trwy'r llythyr archwilio blynyddol; ac
- Adroddiadau gan arolygiaethau adolygu eraill.

Yn unol â hyn, mae tair prif linell o fethodoleg sicrwydd:

Mae'n bwysig nodi bod y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Ar y Cyd a'r gwaith o'i baratoi yn adnodd i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl werthuso eu trefniadau llywodraethu.

Cyflwynir y Datganiad Llywodraethu Blynyddol i'w ystyried gan y Grŵp Cynllunio Strategol Ar y Cyd a'r Cydbwyllgor Archwilio, cyn cael ei gymeradwyo gan Fwrdd Strategaeth a Pherfformiad y Comisiynydd. Hefyd, mae Swyddfa Archwilio Cymru³ yn adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol

³ Archwilio Cymru yw nod masnachu dau endid cyfreithiol; Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Archwilio Cymru. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio ac yn adrodd ar gyrf cyhoeddus Cymru; ac mae Swyddfa

yn ystod ei ddatblygiad, gan adrodd (drwy eithriad) os nad yw'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol yn cydymffurfio â'r gofynion, fel rhan o'r Adroddiad Archwilio Blyneddol.

Dyma fanylion swyddogaethau'r cyrff gwahanol:

Y Cydbwyllgor Archwilio

Ar y cyd â'r Prif Gwnstabl, sefydlodd y Comisiynydd Gydbwyllgor Archwilio annibynnol sy'n rhoi sicrwydd er mwyn gwella ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yng ngwaith llywodraethu'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl.

Mae'r dull gweithredu hwn yn gyson â'r Cod Ymarfer ar Reoli Ariannol sy'n nodi y dylai corff cyfun o'r fath ystyried adroddiadau archwilio mewnol ac allanol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Hefyd, mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn ystyried adroddiadau gan Arolygiaeth Cwnstablïaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS) mewn perthynas â'r Proffiliau Gwerth am Arian blyneddol ac adroddiadau perthnasol eraill o natur anweithredol. Mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn cynghori'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn unol ag egwyddorion llywodraethu da, gan ddarparu:

- Sicrwydd annibynnol i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ynglŷn â digonolrwydd y fframwaith rheoli risg a'r amgylchedd rheoli cysylltiedig;
- Craffu'n annibynnol ar berfformiad ariannol y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd; a
- Goruchwyllo'r broses adrodd ariannol a fabwysiadwyd o Ganllawiau Ymarferol Pwyllgorau Archwilio ar gyfer Awdurdodau Lleol CIPFA.

Mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn darparu sylwadau, cyngor a sicrwydd ynglŷn â materion sy'n ymwneud ag amgylchedd rheolaeth fewnol yr Heddlu a'r OPCC. Hefyd, mae'n goruchwyllo materion llywodraethu cyffredinol. Mae gan y Cydbwyllgor Archwilio gyfrifoldeb penodol i ddarparu sicrwydd annibynnol yn ymwneud â'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, gan gynnwys rheoli risg a'r amgylchedd rheoli mewnol. Yn ystod 2021/22, roedd y Cydbwyllgor Archwilio yn cynnwys pum unigolyn a benodwyd gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl i weithredu fel cynghorwyr annibynnol.

Mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn adrodd yn uniongyrchol i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Cynhelir pedwar cyfarfod pwyllgor chwarterol ffurfiol bob blwyddyn yn ogystal â chyfarfod eithriadol i ystyried y Datganiad o Gyfrifon, a dau Ddiwrnod Hyfforddi Cymru Gyfan ar gyfer aelodau o'r Cydbwyllgor Archwilio - un ar gyfer derbyn hyfforddiant ffurfiol ac un anffurfiol i drafod materion perthnasol ymysg pedwar Cydbwyllgor Archwilio Cymru.

Mae gan y Cydbwyllgor Archwilio gylch gorchwyl ffurfiol, sy'n ymdrin â'i swyddogaethau craidd, ac maent wedi'u nodi yn yr MoCG ar y cyd hefyd (y mae'r ddau ohonynt yn cael eu hadolygu'n flynyddol). Mae'r rhain yn cynnwys cyfeiriad at swyddogaeth y Cydbwyllgor Archwilio mewn perthynas â'r trefniadau llywodraethu corfforaethol, a chynnal trosolwg o'r fframwaith rheoleiddio. Adolygwyd a diwygiwyd cylch gwaith y Cydbwyllgor Archwilio yn ystod 2019/20 mewn ymateb i gyhoeddiad CIPFA 'Audit Committees: Practical Guidance for Local Authorities and Police 2018 Edition'. Caiff y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl eu cynrychioli yn holl gyfarfodydd y Cydbwyllgor Archwilio.

Archwilio Cymru yn darparu staff ac adnoddau eraill ar gyfer gwaith yr Archwilydd Cyffredinol, ac yn monitro ac yn rhoi cyngor i'r Archwilydd Cyffredinol.

Cadarnhaodd Adroddiad Blynyddol y Cydbwyllgor Archwilio ar gyfer 2021/22 fod y Cydbwyllgor Archwilio yn fodlon o hyd y gellir rhoi sicrwydd i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl bod y sefyllfa o ran rheolaeth, risg a llywodraethu ar gyfer 2021/22 yn briodol.

Pwyllgor Moeseg Annibynnol:

Sefydlwyd y pwyllgor hwn ar y cyd gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ym mis Ebrill 2015, yn dilyn cyflwyniad y Cod Moeseg gan y Coleg Plismona yn 2014. Mae'n cynnwys isafswm o bum aelod annibynnol yn ogystal â chynrychiolydd o Swyddfa'r Comisiynydd, Tîm Prif Swyddogion yr Heddlu, swyddogion heddlu a staff heddlu. Mae'r Pwyllgor Moeseg Annibynnol yn darparu cyngor, cefnogaeth a chymorth yn ymwneud â heriau moesegol sy'n deillio o faterion gweithredol, gweinyddol neu drefniadol sy'n wynebu Heddlu Gwent. Nid yw'r Cod Moeseg wedi newid ers 2014, fodd bynnag mae'r Coleg Plismona yn ymgynghori ar ddiweddariad iddo ar hyn o bryd ac mae aelodau Pwyllgor Moeseg Heddlu Gwent wedi rhannu eu barn gyda'r Coleg.

Fel y nodir yn y cynllun gweithredu yn y Datganiad hwn, adolygwyd aelodaeth y Pwyllgor Moeseg Annibynnol hwn yn ystod 2020/21. Yn gysylltiedig â'r adolygiad hwn, addawodd y Prif Gwnstabl sefydlu Pwyllgor Moeseg mewnol. Ym mis Hydref 2021, cynhaliwyd cyfarfod cyntaf y Grŵp Moeseg Mewnol, gan gydnabod mai gallu cyfyngedig sydd gan y Pwyllgor Moeseg Annibynnol ei hun i gael effaith ar y graddau y mae'r gweithlu ehangach yn cydymffurfio ac yn glynu wrth y Cod Moeseg. Mae'r grŵp mewnol yn bwriadu cau'r bwlch hwn. Bydd y grŵp hwn yn cael cefnogaeth Cynllun Cyflawni i sicrhau bod nodau ac amcanion y grŵp yn cael eu cyflawni.

Archwilio mewnol

Mae'r archwilwyr mewnol yn cwblhau adolygiadau amrywiol sy'n seiliedig ar gynllun archwilio y cytunwyd arno, gan gydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus (PSIAS). Mae'r cynllun archwilio yn ystyried risgiau ac mae'n cydnabod bod angen adolygu systemau ariannol allweddol a meysydd eraill o risg busnes ehangach ar sail gylchol er mwyn darparu sicrwydd o reoli mewnol a systemau llywodraethu. Caiff y cynllun ei gytuno gan Brif Swyddogion Cyllid y ddwy gorfforaeth undyn, ac fe'i cyflwynir i'r Cydbwyllgor Archwilio ar gyfer sylwadau.

Mae Rheoliad 5 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â'r system reoli fewnol sydd angen ei chynnal yn unol ag arferion archwilio mewnol priodol. Mae'r ddwy gorfforaeth undyn (y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl) yn gyfrifol am gyflawni swyddogaeth archwilio mewnol effeithlon. Mae'r PSIAS yn diffinio rôl a safonau Archwilio Mewnol. Mae'r PSIAS yn cwmpasu'r diffiniad o Archwilio Mewnol, Cod Moeseg a'r Safonau Rhyngwladol ar gyfer Ymarfer Proffesiynol Archwilio Mewnol. Mae angen i'r Archwiliad Mewnol roi barn sicrwydd ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd systemau rheoli mewnol. Hefyd, maent yn rhoi sicrwydd yn ymwneud â rheoli risgiau busnes ariannol a gweithredol, llywodraethu corfforaethol a'r fframwaith rheoli yn ei gyfanrwydd.

Mae'r adolygiad o drefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli risg (a gofnodir yn y Gofrestr Risg ar y cyd sy'n cael ei chadw gan y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd) yn cael sylw weithiau yn y cynllun archwilio blynyddol. Hefyd, gall materion llywodraethu corfforaethol a rheoli risg godi trwy adolygiadau eraill a gynhelir gan yr archwilwyr mewnol. Yn yr achosion hyn, bydd y materion yn cael eu trafod i ddechrau yn yr adroddiad archwilio perthnasol.

Wedyn, mae Archwilwyr Mewnol yn cyflwyno eu hadroddiadau ar ddigonolrwydd y rheolaethau yn y systemau a archwiliwyd i'r Cydbwyllgor Archwilio, gan nodi unrhyw feysydd sy'n peri pryder. Bydd y Cydbwyllgor Archwilio'n monitro'r gwaith o roi argymhellion yr archwiliad ar waith nes y bydd wedi'i gwblhau.

Gwaith Archwilio Mewnol yn ystod 2021/22

Roedd y gwaith archwilio mewnol ar gyfer y flwyddyn ddiwethaf yn seiliedig ar risg ac yn canolbwyntio ar risgiau ariannol a gweithredol sylweddol. TIAA yw'r gwasanaeth archwilio mewnol presennol ar gyfer y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl, yn dilyn ei ail benodi ar 1 Ebrill 2019.

However, by virtue of the Commissioner and Chief Constable being members of the Shared Resource Services (SRS), for the delivery of Information Communication Technology (ICT) services, in collaboration with Torfaen County Borough Council (TCBC), Monmouthshire County Council (MCC), Blaenau Gwent County Borough Council (BGCBC) and Newport City Council (NCC), from May 2016, the TCBC internal audit service was selected to undertake the audit plan for the SRS. This was to ensure that a consistent audit approach was adopted across all constituent SRS partners and therefore TIAA were formally advised that they would no longer be expected to provide assurance to the JAC for the ICT services operated by Gwent Police. Progress on the delivery of the internal audit plan for ICT services is reported to the JAC alongside the audit plan delivered by TIAA. Such assurance will be provided by the TCBC internal audit function, to which the AW will refer to in considering the control framework for the ICT functions.

Yn ystod 2021/22, cynhaliodd TIAA 21 archwiliad (gan gynnwys 10 a gynhaliwyd yn gydwethredol ar draws pob heddlu yng Nghymru), ac aseswyd bod 12 ohonynt yn darparu sicrwydd sylweddol (10 yn 2020/2021), 6 yn darparu sicrwydd rhesymol (12 yn 2020/21), 0 yn darparu sicrwydd cyfyngedig (0 yn 2020/21) ac roedd un yn gynghorol ac ni roddwyd asesiad.

Partneriaeth Camera Diogelwch (Cydwethredol)	Sylweddol
Gweithio Ystwyth (Cydwethredol)	Sylweddol
Rheoli Cyllidebol (Cydwethredol)	Sylweddol
Cyfriflyfr Cyffredinol (Cydwethredol)	Sylweddol
Dyledwyr (Cydwethredol)	Sylweddol
Rheoli Trysorlys (Cydwethredol)	Sylweddol
Rheoli Risg - Dulliau Adrodd	Sylweddol
Fetio	Sylweddol
Themâu'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth	Sylweddol
Rheoli Adnoddau Dynol – Rheoli Absenoldeb	Sylweddol
Gwrth Dwyll - Caffael Gwrth-dwyll (Cydwethredol)	Sylweddol
Rheoli Adnoddau Dynol – Recriwtio a Hyfforddiant	Sylweddol
Pensiynau – Bwrdd Pensiynau Cymru Gyfan (Cydwethredol)	Rhesymol
Adnabod Platiau Rhif yn Awtomatig (Cydwethredol)	Rhesymol
Rheoli Amserlenni Electronig (Cydwethredol)	Rhesymol
Cynllunio Parhad Busnes	Rhesymol
Trwyddedu Arfau Tanio	Rhesymol
Rheoli Ystâd	Rhesymol
Rheoli Fflyd – Cerbydau Trydan System Unigol	Cynghorol

OFFICIAL SWYDDOGOL

Arweiniodd yr adroddiadau hyn at 23 o argymhellion (54 yn 2020/21). Nid oedd dim o'r rhain yn rhai brys, ystyriwyd bod 11 (26 yn 2020/21) yn bwysig a chafodd 12 (28 yn 2020/21) eu categorio fel rhai arferol. Nid yw'r rhifau uchod yn cynnwys adolygiad cydweithredol Canolfan Pensiynau Cymru Gyfan, gan fod yr holl argymhellion a godwyd i'w rhoi ar waith gan yr Arweinydd Pensiynau Cymru Gyfan yn Nyfed-Powys.

Fel rhan o'r rhaglen archwilio, cynhaliodd yr archwilwyr mewnol 2 archwiliad dilynol hefyd er mwyn gwirio cynnydd yn erbyn pob Argymhelliad Blaenoriaeth 1 a 2. Trafodwyd yr adroddiadau hyn yn y Cydbwyllgor Archwilio.

Gohiriwyd 3 archwiliad tan 2022/23 ar gais y rheolwyr (Plismona Lleol – Eiddo ac Arian (Ymweliad 2), a oedd wedi cael ei ohirio o 2020/21; a hefyd yr adolygiadau Credydwy'r a Chyflogres. Yn ogystal, canslwyd yr adolygiad cydweithredol o Asedau Sefydlog, i'w ddisodli gan yr adolygiad Trwyddedu Arfau Tanio.

Barn Flynyddol TIAA oedd bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi cael ei gyflawni i'w galluogi nhw i ddod i gasgliad cadarnhaol bod gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl brosesau rheoli risg a llywodraethu digonol ac effeithiol ar waith. Yn eu barn nhw, mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl brosesau rheoli a llywodraethu digonol ac effeithiol ar waith i reoli'r broses o gyflawni eu hamcanion.

Yn ystod 2021/22 cynhaliodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen 9 archwiliad, sy'n cynnwys 1 a ohiriwyd o 2020/21 (Llywodraethu TG). Mae'r asesiadau o'r 9 archwiliad a gynhaliwyd yn cadarnhau fel a ganlyn: aseswyd bod 4 ohonynt yn darparu sicrwydd llawn (0 yn 2020/21), 4 yn darparu sicrwydd sylweddol (7 yn 2020/21), 1 yn darparu sicrwydd rhesymol (0 yn 2020/21), a 0 yn darparu sicrwydd cyfyngedig (0 yn 2020/21).

Rheoli Busnes - Dilynol	Llawn
Canolfan Ddata - Dilynol	Llawn
Llywodraethu TG	Llawn
Parhad Gwasanaeth TG	Llawn
Gwasanaeth Integreiddio Cymwysiaid	Sylweddol
Rheoli Hunaniaeth a Mynediad	Sylweddol
Cyfrifiadura Symudol	Sylweddol
Rheoli Perfformiad	Sylweddol
Gwarediadau TG - Dilynol	Rhesymol

Arweiniodd yr adroddiadau hyn at 19 o argymhellion. Nid oedd yr un ohonynt yn uchel, roedd 10 ohonynt yn ganolig a 9 ohonynt wedi'u categorio'n isel ac yn cadarnhau gwelliant sylweddol ar berfformiad archwiliad y flwyddyn flaenorol.

Barn Flynyddol Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen oedd ei fod yn fodlon bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi cael ei gyflawni i arwain at farn gyffredinol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd llywodraethu, rheoli risg a rheoli fframwaith llywodraethu SRS. Roedd Barn Flynyddol Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen yn foddhaol ar y cyfan, gyda lle i wella mewn manau.

Diffinnir y farn hon fel:

- Nodwyd gwendidau risg canolig mewn aseiniadau unigol nad ydynt yn cael effaith sylweddol gyda'i gilydd ar y system reoli fewnol; a/neu
- Nodwyd gwendidau risg uchel mewn aseiniadau unigol sydd yn neilltuol i systemau neu brosesau penodol; a
- Nid oes gan unrhyw un o'r adroddiadau aseiniadau unigol ddsbarthiad cyffredinol o risg gritigol.

Archwiliad Allanol

Mae'r Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) yn penodi Archwilydd Cyffredinol Cymru i archwilio datganiadau ariannol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Hefyd, mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru asesu a yw'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi gwneud trefniadau priodol ar gyfer defnyddio adnoddau mewn ffordd ddarbodus, effeithlon ac effeithiol.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru, ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn archwilio datganiadau ariannol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl, yn ogystal â chyfrifon y Grŵp, ac mae'n adrodd (drwy eithriad) ar y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Ar y Cyd os nad yw'n cydymffurfio â'r gofynion.

Yn ei hadroddiad archwilio blynyddol, mae Swyddfa Archwilio Cymru hefyd yn cyflwyno sylwadau ar yr agweddau ariannol ar lywodraethu corfforaethol. Mae hyn yn cynnwys cyfreithlondeb trafodion ariannol, statws ariannol, systemau rheolaeth ariannol fewnol a safonau ymddygiad ariannol, twyll a llygredd.

Caiff cynlluniau ac adroddiadau archwilio allanol o'r fath, gan gynnwys y llythyr archwilio blynyddol, eu hystyried gan y Cydbwyllgor Archwilio ar adegau priodol yn ei gylch blynyddol o gyfarfodydd.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ddyletswydd i ymateb i adroddiadau gan yr archwilydd allanol.

Cyrff Eraill

Mae angen enillion ariannol ar Lywodraeth Cymru, y Swyddfa Gartref a nifer o gyrff eraill er mwyn monitro gwariant ar refeniw a chyfalaf. Mae telerau ac amodau llym ar waith i lywodraethu cyllid allanol ychwanegol a dderbynnir gan y cyrff hyn.

Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS/yr Arolygiaeth)

Swyddogaeth yr HMICFRS (sydd hefyd â chyfrifoldebau Gwasanaeth Tân yn Lloegr yn unig) yw hyrwyddo darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd plismona yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon trwy arolygu sefydliadau a swyddogaethau'r heddlu er mwyn sicrhau bod safonau y cytunwyd arnynt yn cael eu cyflawni a'u cynnal; bod arfer da yn cael ei ledaenu; a bod perfformiad yn gwella. Mae HMICFRS yn arolygu swyddogaethau'r Prif Gwnstabl, nid y Comisiynydd. Hefyd, mae'n darparu cyngor a chymorth i'r partneriaid teirochrog (yr Ysgrifennydd Cartref, y Comisiynwyr a'r Prif Gwnstabliaid).

Mae HMICFRS yn annibynnol ar y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, Llywodraethau Cymru a Llywodraeth y Deyrnas Unedig. Ei gylch gwaith yw asesu gwaith heddluoedd mewn meysydd busnes gwahanol, gan gynnwys plismona yn y gymdogaeth, troseddau difrifol a chyfundrefnol, ymddygiad gwrthgymdeithasol a mynd i'r afael â bygythiadau mawr megis terfysgaeth. Hefyd, mae'r Arolygiaeth yn monitro perfformiad yr Heddlu mewn perthynas â'i gynlluniau i sicrhau cynaliadwyedd gwasanaeth heddlu effeithlon ac effeithiol yn sgil y gostyngiadau sylweddol mewn grantiau yn deillio o Adolygiadau Cynhwysfawr o Wariant diweddar. Hyd yn hyn, mae adroddiadau yn y maes arolygu hwn wedi bod yn gadarnhaol ac yn galonogol. Cyhoeddir adroddiadau ar y wefan ganlynol:

<https://www.justiceinspectores.gov.uk/hmicfrs/>

OFFICIAL SWYDDOGOL

Mae adroddiadau'r Arolygiaeth yn cael eu hanfon at y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd er mwyn cael eu hystyried a'u gweithredu'n briodol. Mae'r Arolygiaeth yn chwarae rhan allweddol yn rhoi gwybod i'r Comisiynydd a'r cyhoedd am effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd eu heddluoedd ac, wrth wneud hynny, hwyluso atebolrwydd y Comisiynydd i'r cyhoedd.

Mae gan y Comisiynydd ddyletswydd yn ôl y gyfraith i ymateb i unrhyw adroddiad gan HMICFRS o fewn 56 diwrnod i'w gyhoeddi, gan anfon unrhyw ymateb at yr Ysgrifennydd Cartref a HMICFRS. Dylai ymatebion gynnwys diweddariad ar unrhyw gamau gweithredu y mae'r Heddlu yn eu cymryd/nad yw'n eu cymryd mewn perthynas ag unrhyw argymhellion a wneir o fewn yr adroddiad.

Gwaith Arolygu yn ystod 2021/22

HMICFRS's reports during 2021/22 supported the monitoring and development of many of the Force's priorities. They also produced a suite of value for money indicators (albeit later than usual due to the Coronavirus pandemic) to challenge areas of exceptional spend, demand and performance, in comparison with Gwent Police's most similar forces. The results of the benchmarks inform the Force's change programme.

Asesiad PEEL gan HMICFRS

Yn ystod 2021/22, cyhoeddodd HMICFRS ei asesiadau o heddluoedd a fyddai'n galluogi'r cyhoedd i ddysgu am berfformiad yr heddlu lleol. Cyfeirir atynt fel **asesiadau** PEEL (ac maent yn ystyried Effeithiolrwydd, Effeithlonrwydd a Chyfreithlondeb yr Heddlu):

- **Effeithiolrwydd:** i ba raddau y mae'r heddlu yn cyflawni ei gyfrifoldebau, gan gynnwys lleihau troseddu, amddiffyn pobl sy'n agored i niwed, mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol ac ymdrin ag argyfyngau a galwadau eraill am wasanaeth;
- **Effeithlonrwydd:** i ba raddau y mae'r heddlu yn darparu gwerth am arian; a
- **Chyfreithlondeb:** i ba raddau y mae'r heddlu yn darparu gwasanaeth teg sy'n trin pobl yn briodol ac o fewn y gyfraith.

Mae arolwg/asesiad PEEL nesaf Heddlu Gwent wedi cael ei drefnu ar gyfer Tachwedd 2022 yn awr. Mae'r amserlen hon yn rhoi cyfle i ddatblygu gwaith yn erbyn yr argymhellion sy'n weddill a meysydd i'w gwella a rhoi sylw i unrhyw feysydd mae'r Heddlu wedi eu nodi.

I roi'r cyd-destun, mae'r asesiadau PEEL a roddwyd i Heddlu Gwent o raglen waith 2019/20 fel a ganlyn:

- I ba raddau mae'r Heddlu yn **effeithiol** yn cadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu - **Da** ar y cyfan:
 - Atal Troseddu a Mynd i'r Afael ag Ymddygiad Gwrthgymdeithasol - **Da**;
 - Ymchwilio i Droseddau - **Da**;
 - Amddiffyn Pobl sy'n Agored i Niwed - **Da**; a
 - mynd i'r afael â throseddau difrifol a threfnedig - **Da**.
- I ba raddau mae'r Heddlu yn **effeithlon** yn cadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu - **Da** ar y cyfan:
 - Bodloni Galw Presennol a Defnyddio Adnoddau - **Da**; a
 - Chynllunio ar gyfer y Dyfodol - **Da**.
- I ba raddau y mae'r heddlu yn **gyfreithiol** yn cadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu - **Angen Gwella** ar y cyfan:
 - Trin y Cyhoedd yn Deg (Stopio a Chwilio) - **Angen Gwella**;

OFFICIAL SWYDDOGOL

- Gweithlu Moesegol a Chyfreithlon - **Angen Gwella**; a
- Thrin y Gweithlu'n Deg - **Da**.

Mewn perthynas â'r meysydd sydd 'Angen Gwella', mae'r Heddlu yn cydnabod:

- Pwysigrwydd gweithio'n agos gyda chymunedau, a bod swyddogion a staff heddlu'n deall pwysigrwydd trin pobl yn deg a gyda pharch. Serch hynny, cydnabuwyd bod swyddogion rheng flaen a staff heddlu'n amrywio o ran gwybodaeth o ragfarn ddiarwybod;
- Bod y gweithlu yn deall sut a phryd i ddefnyddio 'Stopio a Chwilio', fodd bynnag, mae angen gwella'r gwaith o fonitro 'Stopio a Chwilio'.
- Bod angen gwneud mwy i sicrhau bod holl aelodau'r gweithlu'n cael eu fetio'n briodol ar gyfer y swyddi maent yn eu dal. Yn ogystal, mae angen monitro pobl sy'n ymgeisio am swyddi, i weld a ydynt yn perthyn i grwpiau lleiafrifol gwarchoddedig penodol; a
- Bod angen gwella sut mae'n canfod a rheoli risgiau llygredd a sicrhau bod digon o bobl ac adnoddau ar gael i gyflawni'r gwaith hwn.

Hefyd, cynhaliodd HMICFRS nifer o adolygiadau cenedlaethol/thematig yn 2021/22: Roedd Gwent yn destun y canlynol:

- Ebrill 2021 - Arolwg thematig ar y cyd o'r daith trwy'r broses cyfiawnder troseddol i unigolion gydag anghenion ac anhwylderau iechyd meddwl:
 - Cyhoeddwyd yr adroddiad ym mis Tachwedd 2021 ac mae pob Heddlu wedi derbyn argymhellion. Cafwyd sylwadau cadarnhaol am Went yn yr adroddiad o ran y Grŵp Cyfiawnder Troseddol Iechyd Meddwl ac Anawsterau Dysgu a gweithwyr proffesiynol yn y maes iechyd meddwl a gweithwyr cymdeithasol yn yr ystafell rheoli galwadau.

Panel yr Heddlu a Throsedd

Mae Panel yr Heddlu a Throsedd (y Panel) yn gyfrifol am gefnogi'r broses o arfer swyddogaethau'r Comisiynydd yn effeithiol trwy adolygu neu graffu ar benderfyniadau a wnaed, neu gamau eraill a gymerwyd, gan y Comisiynydd wrth gyflawni ei swyddogaethau.

Nid yw'r Panel yn craffu ar berfformiad y Prif Gwnstabl a'r Heddlu yn uniongyrchol – dyna rôl y Comisiynydd.

Mae'r Panel yn cynnwys deuddeg Cynghorydd Lleol, sy'n cynrychioli'r awdurdodau lleol yng Ngwent, ynghyd â dau aelod annibynnol.

Mae cyfrifoldebau a phwerau'r Panel yn cynnwys:

- Llunio adroddiadau a gwneud argymhellion ynglŷn â chymau gweithredu a/neu benderfyniadau'r Comisiynydd;
- Craffu ar y fersiwn drafft o Gynllun yr Heddlu a Throsedd;
- Gofyn i'r Comisiynydd, a'i staff, ateb cwestiynau'r cyhoedd;
- Craffu ar gyllideb yr heddlu a phraesept y dreth gyngor, gan roi fetio arnynt o bosibl os oes mwyafrif o ddwy ran o dair;
- Craffu ar benodiad y Prif Gwnstabl, gan roi fetio arno o bosibl os oes mwyafrif o ddwy ran o dair;
- Cynnal gwrandawiadau cadarnhau ar gyfer staff uwch y Comisiynydd (gan gynnwys Dirprwy Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd, y Prif Weithredwr a'r Prif Swyddog Cyllid); ac
- Ymdrin â chwynion lefel is yn erbyn y Comisiynydd.

OFFICIAL SWYDDOGOL

Mae agendâu a chofnodion y Panel yn cael eu cyhoeddi ar y wefan ganlynol:

<http://www.gwentpcp.org.uk/cy/hafan/>

Yn ystod 2021/22 roedd gwaith y Panel yn cynnwys ystyried y canlynol:

- Cynllun yr Heddlu a Throsedd;
- Adroddiad Blyneddol 2020/21 Swyddfa'r Comisiynydd;
- Craffu ar dystiolaeth OPCC ar gyfer monitro Perfformiad yr Heddlu;
- Cyflwyniadau ar seiberdrosedd; pwerau plismona; a thechnoleg Adnabod Wynebaw Awtomatig;
- Rhagamcanion Ariannol Tymor Canolig a'r amserlen pennu cyllideb;
- Cyd-destun Gweithredol a Strategaeth Ariannol cais y Prif Gwnstabl am gyllid
- Cynnig y Praesept ar gyfer 2022/23;
- Strategaeth yr Ystâd;
- Diweddariad ar gynnydd Adolygiad y Comisiynydd;
- Adroddiad Blyneddol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol; a
- Strategaeth Rheoli'r Trysorlys;

Cynhaliwyd 5 cyfarfod o Banel yr Heddlu a Throsedd yn 2021/22.

Strwythur Rheoli Coronafeirws

Yn ogystal â'r gwahanol gyrff a grwpiau sy'n allweddol yn nhermau Llywodraethu yn ystod gweithrediadau arferol, paratôdd yr Heddlu ar gyfer Coronafeirws trwy roi strwythur rheoli Aur/Arian newydd ar waith ar draws yr Heddlu cyfan cyn y 'cyfyngiadau symud', ar 18 Mawrth 2020.

Sefydlwyd cyfarfod Aur dyddiol i reoli'r Heddlu, dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl Cynorthwyol, yn ogystal â dau gyfarfod Arian dyddiol (dan gadeiryddiaeth Prif Uwch-arolygydd neu aelod cyfatebol o staff yr heddlu) er mwyn sicrhau dilyniant o ran Plismona Gweithredol a swyddogaethau Cymorth Busnes. Roedd cynrychiolwyr o bob swyddogaeth gweithredol a busnes ar draws yr heddlu'n bresennol ym mhob un o'r cyfarfodydd hyn, ynghyd â'r Cymdeithasau Staff a chynrychiolydd OPCC. Cynhaliwyd cyfarfodydd Aur ac Arian bob dydd tan 15 Mehefin 2020, pan ddaethant yn rhan o fusnes arferol Cyfarfod Rheoli Dyddiol yr Heddlu.

Ym mis Ebrill 2021, symudodd yr Heddlu o gyfarfodydd Aur dyddiol o fewn Cyfarfodydd Rheoli Dyddiol i gyfarfod wythnosol sy'n ymdrin â materion yn ymwneud ag ymateb Covid yr Heddlu. Mae'r un cynrychiolwyr yn ei fynychu â phan oedd yn digwydd yn ddyddiol. Mae'r Heddlu hefyd wedi neilltuo'r Prif Arolygydd Argyfyngau Sifil Posibl i'w Ymateb Covid. Fe'i cefnogir gan staff o'r Adrannau Gwelliant Parhaus a Chynllunio'r Gweithlu ac mae'n cysylltu ag Arweinwyr Ymateb yr Ardal Plismona Leol a Chymdogaethau.

O fis Rhagfyr 2020, gweithredodd yr Heddlu 'Hwb Covid' i reoli pob ymholiad yn ymwneud â haint gan Staff yr Heddlu ac i ymgymryd ag Orlhain Cysylltiadau mewnol er mwyn nodi ac ymateb i drosglwyddo'r feirws yn y gweithle. Tîm o saith aelod o staff oedd hwn i ddechrau o bob rhan o'r Heddlu ar drefniant tymor byr. Oherwydd tyniadau a galw cystadleuol, gostyngodd hyn i dîm o bedwar gyda gostyngiad cymesur yn ei allu. Ar ôl derbyn cynnig a wnaed ym mis Mawrth 2021, ar gyfer 2021/22, cynyddwyd y tîm hwn i Oruchwyliwr a saith aelod o staff a reolodd nid yn unig Orlhain Cysylltiadau, ond hefyd Cyfundrefn Brofi newydd yr Heddlu.

Rheolodd Canolfan Genedlaethol Cydgysylltu'r Heddlu gyflenwadau Cyfarpar Diogelu Personol Cenedlaethol ar gyfer plismona ac mae Heddlu Gwent yn cyflwyno ffigurau stoc ac archebion misol i'r

OFFICIAL SWYDDOGOL

cyflenwr gwasanaeth cymeradwy. O ganlyniad, ataliodd yr Heddlu ymdrechion lleol i ddod o hyd i Gyfarpar Diogelu Personol, a arweiniodd at faterion ansawdd a'r gadwyn gyflenwi yn flaenorol.

Mae'r Heddlu'n ymwybodol o'r gofynion ar staff sy'n gweithio gartref am gyfnodau estynedig, yn enwedig ar gyfer y rhai y mae angen iddynt warchod. Mae wedi mabwysiadu offeryn asesu risg Gymru gyfan i sicrhau ei fod yn darparu'r lefel gywir o gymorth a chynghor i'r rhai a allai fod yn agored i niwed. Wedi i warchod ddod i ben, cynhaliodd rheolwyr llinell asesiadau risg i alluogi eu staff i ddychwelyd yn hyderus i'r amgylchedd gwaith. Mae'r Heddlu wedi gwella ei gynnig lles i staff drwy gymeradwyo model staffio newydd gydag Arbenigwr Lles pwrpasol ac mae wedi recriwtio Arweinydd Lles. Erbyn hyn mae gan Heddlu Gwent adran Les bwrpasol ar Y Bît. Mae gan yr Heddlu hefyd ddau Gwnsler sydd wedi bod yn adolygu ac yn ehangu'r ddarpariaeth Cwnsela wrth gysylltu â datblygu'r Strategaeth Les.

Mae prosesau Dysgu Gwersi ar waith, yn gydnaws â Chanllawiau'r Coleg Plismona a Chynghor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu (wedi'u brandio fel 'Ymgyrch Talla'). Mae llinellau adrodd sefydledig ar waith a chyfarfodydd cenedlaethol rheolaidd i roi llwyfan ar gyfer trafodaeth a chysylltiadau rheolaidd â chyswllt yr heddlu yn Llywodraeth Cymru, er mwyn sicrhau bod gwersi o bob Heddlu yn cael eu casglu ynghyd. Mae unrhyw wersi lleol a ddysgwyd wedi'u cofrestru o fewn yr Adran Gwelliant Parhaus ac mae camau lliniaru wedi'u sefydlu. Mae Gweithdrefnau Gweithredu Safonol wedi'u datblygu a'u hymwreiddio i gynnwys meysydd plismona penodol fel yr ymateb i alwadau am wasanaeth 'Covid wedi'i Gadarnhau', gweithdrefnau Profi, Olrhain, Diogelu ar gyfer ein staff ein hunain, a defnyddio Cyfarpar Diogelu Personol yn gywir. Mae'r Prif Arolygydd Argyfyngau Sifil Posibl, yr Arweinydd Iechyd a Diogelwch, y Rheolwr Iechyd Galwedigaethol a staff allweddol eraill yn cysylltu â chyfarfodydd Rhanbarthol a Chenedlaethol yn rheolaidd er mwyn casglu arfer gorau. Ochr yn ochr â'r Grŵp Cydgysylltu Strategol, Timau Rheoli Digwyddiadau a Grwpiau Cydgysylltu Tactegol, cynhelir cyfarfodydd gweithredol hefyd fel Gweithgor Profi, Olrhain, Diogelu Heddlu (Cymru) a Covid a'r Grŵp Cyfarpar Diogelu Personol Cenedlaethol. Mae'r tîm hefyd yn gweithio'n agos gyda Fforymau Dysgu Gwersi penodol fel Grwpiau Dysgu Gweithredol y Coleg Plismona. Mae'r rhain yn weithdai ar gyfer pob heddlu yng Nghymru a Lloegr sy'n thematig ac yn ymwneud â meysydd plismona craidd a sut y mae'r pandemig wedi effeithio arnynt. Mae cyfranwyr yn nodi arfer gorau a'r hyn sydd wedi gweithio'n dda iddynt ac yn rhannu gwybodaeth a dogfennau sy'n ymwneud â'r rhain. Mae'r Prif Arolygydd Argyfyngau Sifil Posibl hefyd yn aelod o 'Grŵp Dysgu Sefydliadol Cymru Gyfan Covid19' a gynhelir gan Heddlu Dyfed Powys. Mae'r grŵp hwn yn adolygu arferion y pedwar Heddlu yng Nghymru ac yn galluogi aelodau i gyflwyno heriau lleol ac yn cynnig enghreifftiau o arfer da.

Mae'r Heddlu wedi symud o Reoli Digwyddiadau'r Pandemig i Adferiad. Yn y Fforwm Cydnerthedd Lleol, cafodd y Grŵp Cydgysylltu Strategol wedi'i gadeirio gan Brif Uwcharolygydd Heddlu Gwent ei dynnu yn ôl ym mis Ebrill 2021. Mae Grŵp Adfer Fforwm Cydnerthedd Lleol wedi'i sefydlu bellach, sy'n cyfarfod bob chwarter ac fe'i cadeirir gan Brif Weithredwr Cynghor Dinas Casnewydd. Yn yr Heddlu, mae Grŵp Aur Covid yn dal i gwrdd, wedi'i gadeirio gan Brif Uwcharolygydd ac fe'i hategir gan Grŵp a Bwrdd Cydgysylltu Adferiad. Bydd y rhain yn ymdrin â materion adfer tymor hwy i'r Heddlu a chymunedau Gwent. Bydd hefyd angen i'r rhaglen Adferiad ei hun allu lliniaru cynnydd mewn achosion Covid yn y dyfodol. Trwy gydol y pandemig, cynhaliodd pedwar Heddlu Cymru Gyfarfodydd Aur Wythnosol 'Cymru Gyfan' rhwng y Pedwar Cadlywydd Aur Sefydliadol (a gynrychiolwyd gan y Prif Uwch-arolygydd Mark Hobrough ar gyfer Gwent) ac Uned Gyswllt yr Heddlu yn Llywodraeth Cymru. Roedd hyn yn galluogi'r Heddluoedd i ymateb yn gyson ledled Cymru a nodi a llywio arfer gorau. Roedd hyn yn adlewyrchu'r dull a gafodd ei ddefnyddio gan Brif Swyddogion ledled Cymru a sicrhodd bod strwythur plismona penodol yng Nghymru o dan system Lywodraethol ddatganoledig yn cael ei ystyried ochr yn ochr â dulliau'r DU gyfan o blismona'r pandemig. Cafodd y cyfarfod hwn ei dynnu yn ôl ym mis Mai 2021 wrth i'r Heddluoedd symud tuag at sefyllfa Adfer, ond mae'r Heddluoedd yn cadw'r gallu i'w ailsefydlu yn gyflym os oes angen. Ar lefel fwy tactegol, gwnaeth Arweinwyr

OFFICIAL SWYDDOGOL

OFFICIAL SWYDDOGOL

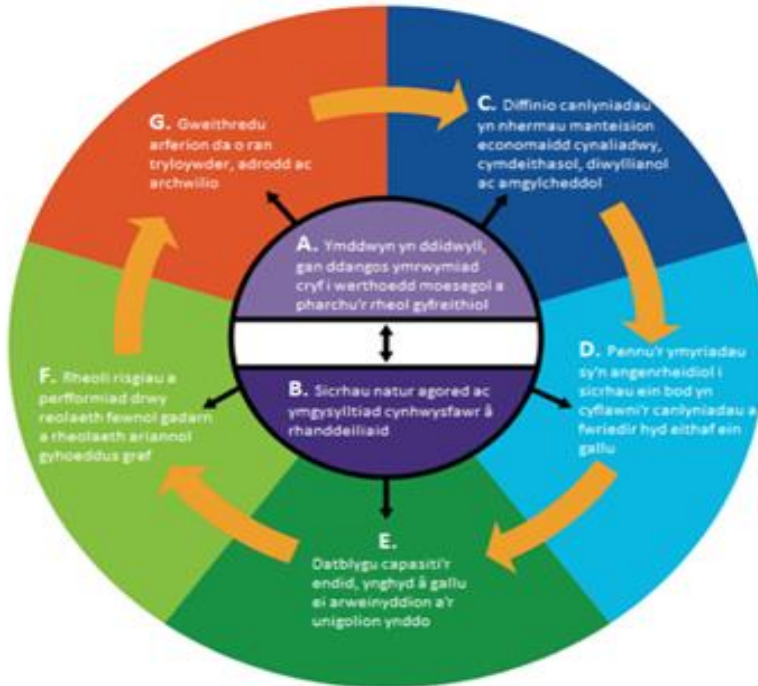
Argyfyngau Sifil Posibl Pedwar Heddlu Cymru (a gynrychiolwyd gan Brif Arolygydd Gwent) ac Arweinydd Gweithredol Heddlu Trafnidiaeth Prydain Cymru, gyfarfod bob pythefnos o fis Mai 2020. Enw'r grŵp hwn yw 'Gweithgor Profi, Orlhain Diogelu yr Heddlu (Cymru) a Covid'. Caniataodd y grŵp i'r rhai sy'n ymdrin â'r polisiâu a'r gweithdrefnau sy'n ymwneud â'r Galw oherwydd Covid, Gorfodi Covid a Rheoli Camau Atal Heintiau ddysgu oddi wrth ei gilydd a darparu cymorth lle bo'n briodol. Bydd y cyfarfod hwn yn parhau wrth i ni symud i gyfnod Adfer.

OFFICIAL SWYDDOGOL

CYNLLUNIAU GWEITHREDU AC ASESU BLYNYDDOL

Saith Egwyddor Graidd Llywodraethu Da

Mae'r diagram isod yn dangos y berthynas rhwng saith egwyddor graidd llywodraethu da. Mae'r ddwy egwyddor ganolog yn sylfaen i'r fframwaith cyfan ac maent yn ymwneud â 'gweithredu er budd y cyhoedd'. Mae'r ddwy egwyddor hyn ymhlyg yn y pum egwyddor arall sy'n ymwneud â 'chyflawni llywodraethu da'.

Roedd yr asesiad o effeithiolrwydd a gynhaliwyd gan Brif Swyddog Ariannol y ddwy Gorfforaeth Undyn, ynghyd â Phennaeth Sicrwydd a Chydymffurfiaeth OPCC, yn ystyried yr ystod o dystiolaeth sydd ar gael: Deunydd mewnol ac allanol sydd wedi'i gyhoeddi; barn broffesiynol annibynnol; a barn uwch reolwyr, Panel yr Heddlu a Throsedd ac arweinwyr proffesiynol. Mae asesiad manwl o dystiolaeth i gefnogi'r asesiad yn cael ei gynnal, ond dim ond y cynllun gweithredol dilynol a gynhrychir yn y Datganiad hwn.

Dangosir crynodeb o asesiad 2021/22 isod:

Categori Llywodraethu Da		Sicrwydd
Gweithredu er Budd y Cyhoedd	Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg	I'w gadarnhau/Rhesymol
	Ymddwyn yn Agored ac Ymgysylltu	I'w gadarnhau/Rhesymol
Sicrhau Llywodraethu Da	Canlyniadau Cynaliadwy	I'w gadarnhau/Rhesymol
	Penderfynu Ymyriadau	I'w gadarnhau/Rhesymol
	Gallu ac Arweinyddiaeth	I'w gadarnhau/Rhesymol
	Risgiau a Pherfformiad	I'w gadarnhau/Rhesymol
	Tryloywder ac Atebolrwydd	I'w gadarnhau/Rhesymol

Diffiniadau o Sicrwydd	
Sylweddol	Nodwyd bod gan bob maes a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol a bod gofynion allanol ar waith. Roedd tystiolaeth dda o ymddygiad a chanlyniadau ac mae'r risgiau yn erbyn cyflawni amcanion yn cael eu rheoli'n dda.

OFFICIAL SWYDDOGOL

Rhesymol	Nodwyd bod gan y rhan fwyaf o'r meysydd a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol a bod gofynion allanol ar waith. Roedd tystiolaeth dda o'r rhan fwyaf o ymddygiad a chanlyniadau, ac yn gyffredinol, mae'r risgiau yn erbyn cyflawni amcanion yn cael eu rheoli'n dda.
Rhannol	Nodwyd nad oedd gan nifer o feysydd a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol ac nad oedd gofynion allanol ar waith. Roedd tystiolaeth dda o rywffaint o ymddygiad a chanlyniadau, ond nid oedd risgiau allweddol yn erbyn cyflawni amcanion yn cael eu rheoli'n dda.
Dim	Nodwyd nad oedd gan nifer sylweddol o feysydd a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol ac nad oedd gofynion allanol ar waith. Nid oedd tystiolaeth dda o ymddygiad a chanlyniadau ac nid oedd risgiau yn erbyn cyflawni amcanion wedi'u rheoli'n dda.

Cynllun Gweithredu 2021/22

Ni nodwyd unrhyw wendidau sylweddol ar gyfer 2021/22: ac ni chanfuwyd unrhyw broblemau eraill nad ydynt wedi cael eu cynnwys yn barod yng Nghynllun Gweithredu 2020/21 sy'n parhau i gael sylw isod. Er mwyn cyflawnder fodd bynnag, mae'r tabl canlynol yn nodi'r achosion o fynediad diawdurdod at ddata yn ystod 2021/22:

Risgiau a Pherfformiad	<p>Yn ystod 2021/22 ni phrofodd OPCC unrhyw achos o fynediad diawdurdod at ddata.</p> <p>Profodd yr Heddlu 62 achos o fynediad diawdurdod at ddata yn ystod 2021/22. Nid ystyriwyd bod unrhyw un o'r achosion hyn yn risg uchel; gan hynny nid oedd angen hysbysu Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth amdanynt - e.e. mae achosion o fynediad diawdurdod at ddata'n cael eu cofnodi ar gyfer pethau megis colli cerdyn adnabod, ffôn symudol neu ddyfais 'camera corff'.</p> <p>Aseswyd a chaewyd pob un o'r 62 achos a rhoddwyd cyngor priodol mewn perthynas â nhw.</p>	<p>Atgoffir swyddogion a staff yn barhaol am bwysigrwydd diogelwch data a gofynion a goblygiadau ehangach y Rheoliad Cyffredinol ar Reoli Data (GDPR). Mae pecynnau NCALT gorfodol ar gael, y gellir monitro eu cwblhad a'u hyrwyddo trwy gyfrwng y Bwrdd Sicrwydd Gwybodaeth.</p> <p>Mae manylion achosion o fynediad diawdurdod, effaith, camau lliniaru a chanlyniadau'n cael eu cofnodi a'u cadw gan y Swyddog Adolygu Cofnodion (OPCC) a'r Swyddog Diogelu Data (Heddlu) yn unol â MOPI a GDPR.</p> <p>Rhoddir cyngor priodol i unigolion neu adrannau ble y bo'n berthnasol a chânt eu huwchgyfeirio i'r Adran Safonau Proffesiynol os oes angen. Caiff yr adroddiad</p>
-------------------------------	--	--

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>Digwyddiad Data ei reoli trwy'r Bwrdd Sicrwydd Gwybodaeth sy'n nodi manylion pob digwyddiad data y mae wedi cael ei hysbysu amdano ers mis Mai 2018, pan ddaeth GDPR yr Uned Ewropeaidd i rym.</p>
--	--	---

Cynnydd yn erbyn Cynllun Gweithredu 2020/21

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2021/22 a Thu hwnt
Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg;	<p>Mae angen i agendau ar gyfer cyfarfodydd ffurfiol OPCC ddatgan bod angen i'r rhai sy'n bresennol yn y cyfarfod sicrhau bod penderfyniadau a thrafodaethau yn y cyfarfod yn cefnogi ac yn parhau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwerthoedd OPCC; • Ein cyfrifoldebau o dan Safonau'r Gymraeg; • Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant; ac • Egwyddorion y Cod Moeseg: Atebolrwydd, Uniondeb, Bod yn Agored, Tegwch, Arweinyddiaeth, Parch, Gonestrwydd, Gwrthrychedd ac Anhunanoldeb. 	<p>Bydd hyn yn cael ei roi ar waith o 1 Mehefin 2021.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - mae agendau ar gyfer holl gyfarfodydd ffurfiol Swyddfa'r Comisiynydd yn cynnwys y datganiadau hyn.</p>
Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg;	<p>Dylai proses Adolygiad o Berfformiad a Datblygiad (PDR) OPCC gofnodi tystiolaeth o werthoedd ac ymddygiad moesegol.</p>	<p>Bydd hyn yn cael ei roi ar waith ar gyfer proses PDR Chwarter 1 2021/22.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - mae proses PDR Swyddfa'r Comisiynydd yn cofnodi'r dystiolaeth hon yn awr.</p>
Penderfynu Ymyriadau.	<p>Mae angen mwy o waith i ddangos tystiolaeth bod cyllidebau, cynlluniau</p>	<p>Bydd y broses o bennu'r gyllideb flynyddol yn mabwysiadu agwedd 'o'r gwaelod i fyny', gyda</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

	<p>gwasanaeth ac amcanion yn cyd-fynd.</p>	<p>gofynion adran/ffrwd gwaith unigol yn cyd-fynd ag anghenion strategol y sefydliad; risgiau strategol; a gofynion cenedlaethol.</p> <p>Yn ogystal, bydd yr Adran Gyllid yn chwarae rhan allweddol yn rhoi Datganiad Rheoli'r Heddlu at ei gilydd.</p> <p>Yn nhermau cynllunio cyd-gysylltiedig yn y tymor byr, bydd cynlluniau busnes adrannau/ffrydiau gwaith yn cael eu datblygu yn ystod 2021/22, a byddant yn cael eu hymgorffori yn y gwaith o bennu cyllideb 2022/23 a Datganiad Rheoli'r Heddlu.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Parhaus - Mae cynlluniau peilot adrannau Cyllid a Gwasanaethau Pobl yn cael eu gwerthuso ar hyn o bryd gan yr Adran Gwelliant Parhaus. Bydd gwelliannau yn cael eu corffori mewn cynlluniau peilot/cyflwyno yn ystod 2022/23 ar gyfer cylch pennu cyllideb 2023/24.</p>
<p>Penderfynu Ymyriadau.</p>	<p>Parhau i ddatblygu strategaethau gadael a datgomisiynu i ddangos y newidiadau.</p>	<p>Yn ystod 2020/21, cynhaliodd y Comisiynydd adolygiad o'i Fframwaith a Strategaeth comisiynu sy'n ystyried yn fanwl yr agwedd tuag at ddatgomisiynu gwasanaethau. Disgwylir y bydd yr agwedd newydd hon yn cadarnhau effaith penderfyniadau datgomisiynu yn ystod 2021/22.</p> <p>Diweddariad 2021/22:</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>Cwblhawyd - mae Strategaeth a Fframwaith Comisiynu newydd ar waith ac wedi'u sefydlu. Datgomisiynwyd prosiect yr ymgwymerwyd ag ef yn ystod 2021/22 yn llwyddiannus.</p>
Risgiau a Pherfformiad	<p>Ar 23 Mawrth 2021, torrwyd trothwy o fewn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys o ran gwerth yr arian yng nghyfrif banc y Comisiynydd. Parti i gontract oedd ar fai am hyn, nad oedd wedi talu benthyciad o £3 miliwn yn ôl ar y diwrnod yr oedd yn ddyledus. Derbyniodd y parti i gontract gyfrifoldeb a thalodd y ffioedd gorddrafft ar gyfer y toriad hwn.</p>	<p>Mae swyddogion yn yr Adran Gyllid wedi atgoffa'r parti i gontract am yr angen i ad-dalu'n brydlon; a bydd swyddogion yn fwy rhagweithiol wrth gysylltu â phartion i gontract os nad yw arian wedi cael ei ad-dalu erbyn 10am ar y dyddiad dyledus.</p> <p>At hynny, bydd gweithdy Adran Gyllid ehangach yn rhoi sylw i nifer o brosesau Rheoli'r Trysorlys i sicrhau eu bod yn gadarn.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - mewn perthynas â'r digwyddiad penodol hwn, cyflawnwyd yr holl gamau gweithredu uchod. Fodd bynnag, achosodd yr un parti i gontract sefyllfa debyg ym mis Mawrth 2022. Derbyniodd y parti i gontract gyfrifoldeb a thalodd y ffioedd gorddrafft ar gyfer y toriad hwn a chafodd ei atgoffa am ad-dalu amserol. Mae'r broses ar gyfer y parti i gontract hwn wedi cael ei adolygu ymhellach a phan fydd yn bryd i'r Comisiynydd adnewyddu benthyciad gyda'r parti i gontract penodol hwn, bydd yr Adran Gyllid yn aros i'r benthyciad presennol gael ei dalu cyn rhyddhau cyllid ar gyfer y benthyciad</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>newydd. Mae hyn wedi cael ei gyfathrebu i'r parti i gontract a bydd yn rhwystro toriad o'r natur hon rhag digwydd eto. Er bod y parti i gontract hwn wedi torri Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar ddau achlysur gwahanol ers mis Mawrth 2021, ystyrir bod y risg o barhau i fuddsoddi gyda'r corff cyhoeddus hwn yn isel; yn ogystal â'r elw uwch na'r cyffredin mae'r parti i gontract hwn yn ei ddarparu.</p>
<p>Risgiau a Pherfformiad</p>	<p>Yn ystod 2020/21 ni phrofodd Swyddfa'r Comisiynydd unrhyw achos o fynediad diawdurdod at ddata.</p> <p>Profodd yr Heddlu 61 achos o fynediad diawdurdod at ddata yn ystod 2020/21. Nid ystyriwyd bod unrhyw un o'r achosion hyn yn risg uchel; gan hynny nid oedd angen hysbysu Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth amdanynt - e.e. mae achosion o fynediad diawdurdod at ddata'n cael eu cofnodi ar gyfer pethau megis colli cerdyn adnabod, ffôn symudol neu ddyfais 'camera corff'. Aseswyd a chaewyd pob un o'r 61 achos a rhoddwyd cyngor priodol mewn perthynas â nhw.</p>	<p>Atgoffir swyddogion a staff yn barhaol am bwysigrwydd diogelwch data a gofynion a goblygiadau ehangach y Rheoliad Cyffredinol ar Reoli Data (GDPR). Mae pecynnau NCALT gorfodol ar gael, y gellir monitro eu cwblhad a'u hyrwyddo trwy gyfrwng y Bwrdd Sicrwydd Gwybodaeth.</p> <p>Mae manylion achosion o fynediad diawdurdod, effaith, camau lliniaru a chanlyniadau'n cael eu cofnodi a'u cadw gan y Swyddog Adolygu Cofnodion (OPCC) a'r Swyddog Diogelu Data (Heddlu) yn unol â MOPI a GDPR.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - nid oes unrhyw ddigwyddiadau sydd heb eu datrys. Rhoddir cyngor priodol i unigolion neu adrannau ble y bo'n berthnasol a chânt eu huwchgyfeirio i'r Adran Safonau Proffesiynol os oes angen. Caiff yr adroddiad</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		Digwyddiad Data ei reoli trwy'r Bwrdd Sicrwydd Gwybodaeth sy'n nodi manylion pob digwyddiad data y mae wedi cael ei hysbysu amdano ers mis Mai 2018, pan ddaeth GDPR yr Uned Ewropeaidd i rym.
Risgiau a Pherfformiad	Parhau i wella cynlluniau gwireddu Buddiannau a monitro adroddiadau.	<p>Mae'r Heddlu wedi penodi swyddog Gwireddu Buddiannau gyda'r nod o wella gwaith targedu, llunio adroddiadau, monitro a chyflawni gwireddu buddiannau.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Yn ystod y flwyddyn mae'r Strategaeth Buddiannau wedi cael ei diweddarau a'i chymeradwyo trwy fyrdau llywodraethu mewnol. Y newid allweddol eleni yw datblygiad y Cyfarfod Cynhyrchiant ac Effeithlonrwydd sy'n sgrinio dadansoddiad o fuddiannau ymlaen llaw (gan gynnwys Achosion Busnes ac Adolygiadau ar ôl Gweithredu) cyn eu cyflwyno'n derfynol i'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth. Mae'r lefel ychwanegol hon o graffu wedi gwella gwaith adnabod, pennu llinellau sylfaen, monitro a gwireddu buddiannau ac wedi amlygu pwysigrwydd cyflawni buddiannau sefydliadol o fuddsoddiadau newid.</p>

Cynnydd yn erbyn Cynllun Gweithredu 2019/20

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2020/21 a Thu hwnt
----------	---------------------	--

OFFICIAL SWYDDOGOL

OFFICIAL SWYDDOGOL

<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; a Gallu ac Arweinyddiaeth.</p>	<p>Mae angen penderfynu pa mor effeithiol yw hyfforddiant ymwybyddiaeth foesegol ac i ba raddau mae'n sail i ddiwylliant sefydliadol. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Bydd y Pwyllgor Moeseg yn sefydlu'r dull mwyaf priodol ar gyfer pennu effeithiolrwydd. Bydd y dull a argymhellir ganddo yn cael ei ddarparu fel cynllun gweithredu trwy gydol 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - mae Pwyllgor Moeseg mewnol wedi cael ei sefydlu (dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl), a fydd yn cwblhau gwaith y Pwyllgor Moeseg allanol (y mae ei aelodaeth yn cael ei adolygu ar hyn o bryd). Bydd cylch gwaith y Pwyllgor Moeseg mewnol newydd yn ystyried pa mor effeithiol yw hyfforddiant ymwybyddiaeth moeseg yn ystod 2021/22.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Parhaus - bydd hyfforddiant Arweinyddiaeth Foesegol (ac asesiad o'i effeithiolrwydd) yn cael ei gyflwyno yn ystod 2022/23.</p>
<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; Canlyniadau Cynaliadwy; a Gallu ac Arweinyddiaeth.</p>	<p>Mae angen sicrhau bod polisiau chwythu'r chwiban yn eu lle a'u bod yn gweithio'n effeithiol. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Bydd canfyddiadau Archwiliad Mewnol 2019/20 yn cael eu rhoi ar waith.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - Roedd Adroddiad Mewnol 2019/20 yn argymhell Polisi Chwythu'r Chwiban unigol a fyddai hefyd yn mabwysiadu camau ychwanegol i esbonio a ddylid trin pryder fel chwythu chwiban, neu fel ffurf arall ar gŵyn. Mae'r polisi wedi'i ddiweddarau yn cael ei gwblhau ar hyn o bryd gan yr Adran Safonau Proffesiynol a Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd.</p> <p>Diweddariad 2021/22:</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>Cwblhawyd - Polisiâu Chwythu'r Chwiban wedi'u cwblhau a'u cyhoeddi.</p>
<p>Risgiau a Pherfformiad</p>	<p>Mae angen asesu pa mor effeithiol yw gwaith cynllunio ar gyfer parhad busnes yn sgil y pandemig Coronafeirws a'r trosglwyddiad i'r 'norm newydd'.</p> <p>Ar 30 Mehefin 2020, costau uniongyrchol ymateb i'r feirws ers mis Mawrth 2020 oedd £650,000:</p> <p>£433,000 - Prynianau cyfarpar diogelu personol; £71,000 – Profion; £62,000 - Costau TGCh; £53,000 - Goramser; £19,000 - Costau ystâd (gan gynnwys mesurau glanhau ac iechyd a diogelwch); £9,000 - Costau fflyd; a £4,000 - Canslo hyfforddiant</p> <p>Ym mis Gorffennaf 2020, cadarnhaodd y Swyddfa Gartref y byddai'r heddlu yn cael ad-daliad am gostau cyfarpar diogelu personol.</p> <p>Disgwylir y gellir gosod y costau uchod yn rhannol yn erbyn arbedion mewn meysydd eraill yn y gyllideb megis teithio a chynhaliaeth, cyfleustodau ac ati, yn rhinwedd y cyfyngiadau symud.</p> <p>Gan edrych ar y tymor hirach, bydd angen i Gynllun yr Heddlu a Throseddur Comisiynydd a Chynllun Cyflawni'r Heddlu adlewyrchu'r byd gwahanol a fydd yn ymddangos ar ôl Coronafeirws.</p>	<p>Terfynu argymhellion archwilio mewnol presennol yn y cynllun parhad busnes.</p> <p>Y Grŵp Cymorth Busnes Arian fydd yn rheoli adferiad Heddlu Gwent. Mae pob adran (gan gynnwys OPCC) yn datblygu cynlluniau a fydd yn arwain at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ailddechrau busnes fel arfer; • Anticipating and planning for a new normal; • Darparu prosesau a gweithdrefnau gweithredu gwell sydd wedi'u trawsnewid; adeiladu ar y gwersi a ddysgwyd a chasglu ac ymgorffori arfer da; a • Gwerthfawrogi'r hyn mae costau uniongyrchol tymor byr, tymor canolig a hirdymor Coronafeirws yn ei olygu i Heddlu Gwent. <p>Yn ogystal, bydd uwch-reolwyr OPCC a'r Heddlu yn asesu amhariad a chanlyniadau tymor hirach y pandemig Coronafeirws, megis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yr effaith tymor canolig i'r hirdymor ar Grant y Llywodraeth; incwm Praesept; rhagamcanion gwariant; a hawl i fenthyca. • Yr effaith ar Strategaeth yr Ystâd y Comisiynydd (nid yw'r gwaith o adeiladu'r pencadlys newydd wedi cael ei

	<p>(OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>effeithio llawer gan y pandemig ac mae ei ddefnydd yn y dyfodol yn sicr hefyd, yn seiliedig ar newidiadau arfaethedig cyfredol i arferion gweithio);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dibyniaeth ar systemau TGCh yn y dyfodol i gefnogi gweithio ystwyth; a • Yr effaith ar y Strategaeth Pobl i adlewyrchu'r ffordd y mae arferion gweithio wedi newid o ganlyniad i'r pandemig. <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - Mae'r Heddlu a OPCC wedi dod trwy'r ddwy don gyntaf o'r pandemig Coronafeirws yn llwyddiannus. Fel y nodwyd uchod, cynhaliodd HMICFRS arolwg pandemig Coronafeirws ym mis Hydref 2020. Roedd adborth cynnar yn gadarnhaol iawn ac mae Heddlu Gwent yn aros am yr adroddiad cenedlaethol terfynol mewn ymateb i'r pandemig (gweler isod).</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Mae strwythurau llywodraethu'r Heddlu a OPCC wrthi'n dod dros y pandemig ac mae ffyrdd hybrid newydd o weithio yn cyflawni gwasanaeth plismona effeithiol. Fel y cyfeiriwyd ato yn y diweddariad ar gyfer 2020/21 uchod, cyhoeddwyd yr adroddiad cenedlaethol ym mis Ebrill 2021. I grynhoi, cadarnhaodd HMICFRS 'Rhwng mis Mawrth a mis Tachwedd 2020, parhaodd yr heddlu i amddiffyn pobl</p>
--	--------------------------	--

OFFICIAL SWYDDOGOL

		agored i niwed, ateb ceisiadau am wasanaeth, ymchwilio i droseddau, cadw pobl yn y ddalfa a gorfodi'r gyfraith. Gwnaethant hefyd gamu i mewn i'r bylchau a adawyd pan leihaodd rhai asiantaethau statudol eu gwasanaethau rheng flaen neu pan dynnwyd y gwasanaethau hynny yn ôl yn gyfan gwbl. Yr ydym ni (HMICFRS) yn ddiolchgar i'r gwasanaeth heddlu am y camau cyflym ac effeithiol a gymerwyd i ymdrin â'r bygythiadau a gyflwynwyd gan y pandemig.'
--	--	--

Cynnydd yn erbyn Cynllun Gweithredu 2018/19

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2019/20 a Thu hwnt
Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; Ymddwyn yn Agored ac Ymgysylltu; a Phenderfynu Ymyriadau.	Mae angen eglurder ynglŷn â fframwaith a gweithdrefnau 'gwneud penderfyniadau', gan gynnwys sut y cesglir tystiolaeth bod y gwerthoedd a rennir yn llywio'r broses o wneud penderfyniadau. (OPCC a'r Heddlu)	<p>Ystyried y fframwaith a'r gweithdrefnau ar gyfer Gwneud Penderfyniadau.</p> <p>Diweddariad 2019/20 Wedi'i gwblhau yn rhannol - mae diwrnodau cwrdd i ffwrdd OPCC wedi ystyried diben a gwerthoedd OPCC ac egwyddorion Nolan hefyd. Ategwyd hyn gan esboniad o ddisgrifiad swydd a phortffolios ar gyfer y tîm gweithredol. Bydd angen amser i'r strwythur cyfarfodydd newydd yn yr Heddlu a rhwng OPCC 'wreiddio' cyn penderfynu ar ei effeithiolrwydd.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd yn rhannol - Mae'r strwythur cyfarfodydd newydd yn yr Heddlu a rhwng OPCC yn gweithio'n effeithiol.</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>Mae diwygiadau i'r trefniadau llywodraethu ar gyfer cyfarfodydd mewnol OPCC wedi cael eu hadolygu a bydd y newidiadau a argymhellwyd yn cael eu mabwysiadu o ail chwarter 2021/22. Yn ogystal, bydd agenda ar gyfer cyfarfodydd ffurfiol OPCC yn datgan yn awr y dylai'r rhai sy'n bresennol sicrhau bod penderfyniadau a thrafodaethau yn y cyfarfod yn cefnogi gwerthoedd OPCC.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Mae'r trefniadau llywodraethu newydd ar gyfer cyfarfodydd mewnol Swyddfa'r Comisiynydd wedi cael eu cwblhau.</p>
<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; Ymddwyn yn Agored ac Ymgysylltu; a Phenderfynu Ymyriadau.</p>	<p>Sefydlu protocolau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth, gan gynnwys sut y caiff gwerthoedd eu gwreiddio a'u dangos. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Datblygu protocolau gweithio mewn partneriaeth.</p> <p>Diweddariad 2019/20 Parhaus - Mae angen sefydlu'r protocolau ffurfiol. Trosglwyddo i Gynllun Gweithredu 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - mae nifer o drefniadau gweithio mewn partneriaeth presennol (megis Cytundebau Adran 22a, Memorandwm Cydddealltwriaeth, Cytundeb Rhannu Gwybodaeth) yn cynnwys protocolau o'r fath. Bydd trefniadau cyfredol ac yn y dyfodol yn cael eu hadolygu i sicrhau dull cyson a chyflawn. Yn ogystal, yn unol â datblygiad agenda cyfarfod OPCC i roi sylw i werthoedd a moeseg, bydd</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>hyn yn cael ei ehangu i gwmpasu cyfarfodydd partneriaeth hefyd.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Mae'r trefniadau llywodraethu newydd ar gyfer cyfarfodydd mewnol OPCC wedi cael eu cwblhau ac mae'r protocolau ar gyfer gwaith partner wedi cael eu sefydlu.</p>
<p>Penderfynu Ymyriadau.</p>	<p>Nid yw'r Cynlluniau Busnes yn ystyried 'Gwerth Cymdeithasol'. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Dylid ystyried ymgorffori'r cysyniad o 'werth cymdeithasol' ar draws yr OPCC a'r Heddlu.</p> <p>Diweddariad 2019/20 Parhaus - mae'r Fframwaith Comisiynu a'r Strategaeth Caffael yn ystyried yr elfennau cymdeithasol ehangach ac yn ymroi yn gyffredinol i werth cyhoeddus. Yn ogystal, mae Heddlu Gwent wedi ymrwymo i God Ymarfer Llywodraeth Cymru ar gadwyni cyflenwi moesegol. Gellid ymgorffori'r syniad hwn ymhellach trwy ddatblygu Polisi Gwerth Cymdeithasol. Trosglwyddo i Gynllun Gweithredu 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - bydd y gofyniad hwn yn cael ei gynnwys yn y broses cynllunio busnes a'r strategaeth gwireddu buddiannau, sy'n cael eu datblygu yn ystod 2021/22.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Cynhaliwyd gweithdai Gwerth Cymdeithasol ar draws yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd ac mae Gwerth</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		Cymdeithasol wedi ei sefydlu yn y Fframwaith Comisiynu a'r gwaith gwerthuso Tendr.
--	--	--

Cod Rheolaeth Ariannol

Wrth ddatblygu'r Cod Rheolaeth Ariannol, mae CIPFA wedi ystyried ei uchelgais; yr amserlen ar gyfer ei roi ar waith; a'r heriau ehangach o ran adnoddau sy'n wynebu cyrff cyhoeddus perthnasol o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws. O ganlyniad, ystyriodd CIPFA y dylai dyddiad rhoi'r Cod Rheolaeth Ariannol ar waith, sef Ebrill 2020, fod ar gyfer blwyddyn gysgodol ac erbyn 31 Mawrth 2021 y dylai cyrff cyhoeddus perthnasol (gan gynnwys Heddlu Gwent) allu dangos eu bod yn gweithio tuag at roi'r Cod Rheolaeth Ariannol ar waith yn llawn. Felly 2021/22 fydd y flwyddyn lawn gyntaf ar gyfer cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.

Oherwydd bod angen i Heddlu Gwent weithredu gofynion y Cod Rheolaeth Ariannol o 1 Ebrill 2020, roedd proses pennu cyllideb 2020/21 yn gyfle i asesu elfennau'r Cod Rheolaeth Ariannol cyn Ebrill 2020 ac yn darparu llwyfan ar gyfer arddangos llywodraethu a rheolaeth ariannol da trwy gydol 2020/21.

Disgwyliad y Cod Rheolaeth Ariannol yw y bydd rhaid i gyrff cyhoeddus perthnasol gydymffurfio â'r holl safonau rheoli ariannol, os ydynt am ddangos eu bod yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol. Mae'n bwysig nodi fodd bynnag er bod cydymffurfio â safonau rheoli ariannol CIPFA yn orfodol, nid yw'r Cod Rheolaeth Ariannol yn argymhell sut y gellir cyflawni hyn. Mae hyn yn bwysig gan fod CIPFA yn cydnabod bod arferion plismona yn wahanol i arferion cyrff cyhoeddus eraill fel awdurdodau lleol. Rhaid nodi hefyd nad yw cydymffurfiaeth â'r Cod Rheolaeth Ariannol wedi bod yn destun archwiliad gan Archwilio Cymru.

Yn dilyn y flwyddyn gyflawn gyntaf o gydymffurfio, ceir manylion asesiad 2021/22 Heddlu Gwent yn erbyn safonau rheoli ariannol y Cod Rheolaeth Ariannol isod. Mae asesiad manwl o dystiolaeth i gefnogi'r asesiad yn cael ei gynnal, ond dim ond y cynllun gweithredol dilynol a gynhyrchir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.

Adrannau a Safonau'r Cod Rheolaeth Ariannol	Egwyddor	Sicrwydd	
Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid a'r Tîm Arwain	Mae'r tîm arwain yn gallu dangos bod y gwasanaethau a ddarperir gan yr awdurdod yn darparu gwerth am arian.	Arweinyddiaeth	Rhesymol
	Mae'r awdurdod yn cydymffurfio â <i>Datganiad CIPFA ar Rôl y Prif Swyddog Cyllid mewn Llywodraeth Leol.</i>	Arweinyddiaeth	Sylweddol
Arddull llywodraethu a rheolaeth ariannol	Mae'r tîm arwain yn dangos ei gyfrifoldeb dros lywodraethu a rheolaeth fewnol yn ei weithredoedd a'i ymddygiad.	Sicrwydd	Sylweddol

OFFICIAL SWYDDOGOL

	Mae'r awdurdod yn defnyddio <i>Fframwaith Darparu Trefniadau Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol</i> CIPFA/SOLACE (2016).	Atebolrwydd	Sylweddol
	Mae arddull rheolaeth ariannol yr awdurdod yn cefnogi cynaliadwyedd ariannol.	Cynaliadwyedd	Rhesymol
Rheolaeth ariannol hirdymor i'r tymor canolig	Mae'r awdurdod wedi cynnal asesiad credadwy a thryloyw o gadernid ariannol.	Sicrwydd	Rhannol
	Mae'r awdurdod yn deall ei ddisgwyliadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y tymor hirach ac mae wedi hysbysu hyn yn glir i'w aelodau.	Cynaliadwyedd	Sylweddol
	Mae'r awdurdod yn cydymffurfio â <i>Chod Cyllid Cyfalaf Darbodus mewn Awdurdodau Lleol</i> CIPFA	Safonau	Sylweddol
	Mae gan yr awdurdod gynllun ariannol aml flwyddyn tymor canolig treigl gyda chynlluniau gwasanaeth cynaliadwy.	Cynaliadwyedd	Rhesymol
Y gyllideb flynyddol	Mae'r awdurdod yn cydymffurfio â'i rwymedigaethau statudol mewn perthynas â'r broses pennu cyllideb.	Safonau	Sylweddol
	Mae'r adroddiad cyllideb yn cynnwys datganiad gan y Prif Swyddog Cyllid ar gadernid y rhagamcanion a datganiad ar ddigonoldeb y cronfeydd wrth gefn arfaethedig.	Safonau	Sylweddol
Ymgysylltu â rhanddeiliaid	Mae'r awdurdod wedi ymgysylltu â rhanddeiliaid	Tryloywder	Sylweddol

OFFICIAL SWYDDOGOL

OFFICIAL SWYDDOGOL

chynlluniau busnes	allweddol ble y bo'n briodol wrth ddatblygu ei strategaeth ariannol hirdymor, cynllun ariannol tymor canolig a'r gyllideb flynyddol.		
	Mae'r awdurdod yn defnyddio methodoleg arfarnu opsiynau priodol, wedi'i ddogfennu, i ddangos gwerth am arian ei benderfyniadau.	Tryloywder	Rhesymol
Monitro perfformiad ariannol	Mae'r tîm arwain yn defnyddio adroddiadau i adnabod a chywiro risgiau sy'n dod i'r amlwg o ran ei strategaeth cyllideb a chynaliadwyedd ariannol.	Sicrwydd	Rhesymol
	Mae'r tîm arwain yn monitro'r elfennau hynny o'i fantolen sy'n peri risg sylweddol i'w gynaliadwyedd ariannol.	Arweinyddiaeth	Sylweddol
Adroddiadau ariannol allanol	Mae gan y Prif Swyddog Cyllid gyfrifoldeb personol a statudol dros sicrhau bod y datganiad o gyfrifon a gynhyrchir gan yr awdurdod lleol yn cydymffurfio â gofynion adrodd y <i>Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y DU</i> .	Atebolrwydd	Sylweddol
	Mae cyflwyniad y ffigyrau alldro terfynol ac amrywiadau i'r gyllideb yn galluogi'r tîm arwain i wneud penderfyniadau ariannol strategol.	Atebolrwydd	Sylweddol

OFFICIAL SWYDDOGOL

Diffiniadau o Sicrwydd	
Sylweddol	Canfuwyd bod pob maes o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.
Rhesymol	Canfuwyd bod y rhan fwyaf o feysydd o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.
Rhannol	Canfuwyd nad oedd y rhan fwyaf o feysydd o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.
Dim	Canfuwyd nad oedd unrhyw un o'r holl feysydd o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.

Cynllun Gweithredu 2021/22

Ni nodwyd unrhyw wendidau sylweddol ar gyfer 2021/22: ac ni chanfuwyd unrhyw broblemau eraill nad ydynt wedi cael eu cynnwys yn barod yng Nghynllun Gweithredu 2020/21 sy'n parhau i gael sylw isod.

Cynnydd yn erbyn Cynllun Gweithredu 2020/21

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2021/22 a Thu hwnt
Mae'r tîm arwain yn gallu dangos bod y gwasanaethau a ddarperir gan Heddlu Gwent yn darparu gwerth am arian.	A yw Heddlu Gwent yn gallu dangos y camau mae wedi eu cymryd i hybu gwerth am arian a'r hyn mae wedi ei gyflawni?	<p>Parhau'r angen i gofnodi buddiannau ac arbedion yn arbennig mewn perthynas ag adolygiadau ar ôl eu rhoi ar waith ac adroddiadau i'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth.</p> <p>Datblygu'r cysylltiadau rhwng Datganiad Rheoli'r Heddlu, gwaith pennu cyllideb, sefydlu pobl a monitro perfformiad a'u hymgorffori'n llwyr.</p> <p>Parhau i ganolbwyntio ar wneud penderfyniadau priodol seiliedig ar risg o ran cyfleoedd i wneud arbedion trwy gyfarfodydd grwpiau llywodraethu a'r Tîm Prif Swyddogion.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd yn rhannol - Yn ystod y flwyddyn, mae'r Strategaeth Buddiannau wedi cael ei diweddaru a'i chymeradwyo trwy</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>gyfrwng y byrddau llywodraethu mewnol. Y prif newid eleni yw datblygiad y Cyfarfod Cynhyrchiant ac Effeithlonrwydd sy'n sgrinio dadansoddiad o fuddiannau ymlaen llaw (gan gynnwys mewn achosion busnes ac adolygiadau ar ôl gweithredu) cyn iddo gael ei gyflwyno'n derfynol i'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth. Mae'r lefel ychwanegol hon o graffu wedi gwella gwaith adnabod, pennu llinellau sylfaen, monitro a gwireddu buddiannau ac wedi amlygu pwysigrwydd cyflawni buddiannau sefydliadol o fuddsoddiadau newid.</p> <p>Mae adolygiadau ar ôl gweithredu wedi bod yn canolbwytio ar y newidiadau sy'n dod o'r Model Gweithredol a recriwtio swyddogion newydd. Mae buddiannau wedi cael eu sicrhau trwy weithrediad ymchwilwyr staff yr heddlu; timau 'Dangos y Drws i Drosedd; timau Diogelu datblygiadau mewn technoleg; a rhoi Microsoft Office 365 ar waith.</p> <p>Cyflwyno'r Cynlluniau Adrannol yn llawn yn 2022/23, a fydd yn cysylltu Datganiad Rheoli'r Llu yn well; pennu cyllideb; bydd sefydlu pobl a monitro perfformiad yn cwblhau'r cam gweithredu hwn.</p>
--	--	---

OFFICIAL SWYDDOGOL

<p>Mae dull rheolaeth ariannol Heddlu Gwent yn cefnogi cynaliadwyedd ariannol.</p>	<p>A yw rheolwyr ar draws Heddlu Gwent yn ddigon hyddysg yn ariannol i ddarparu gwasanaethau cost-effeithiol ac i gael eu dwyn i gyfrif am wneud hynny?</p>	<p>Datblygu sgiliau rheolaeth ariannol ar draws yr heddlu trwy hyfforddiant mewnol a gweithdai cam 2 Cyflawni Rhagoriaeth Ariannol mewn Plismona CIPFA.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Parhaus - Darperir hyfforddiant ar sail asesiad o angen ar gyfer swyddogion/staff unigol ac adrannau. Gall hwn fod ar gyfer defnydd, ymgyrchoedd neu brosiectau grant penodol. Mae gwaith pellach yn cael ei asesu i ymgorffori hyfforddiant ariannol mewn rhaglenni datblygu cyfredol i swyddogion a staff. Mae partneriaid busnes cyllid wedi bod yn weithgar iawn yn ystod y 12 mis diwethaf er mwyn gwella dealltwriaeth deiliaid cyllidebau o'u cyllidebau, ac adroddiadau ariannol a goramser misol.</p>
<p>Mae Heddlu Gwent wedi cynnal asesiad hygred a thryloyw o gadernid ariannol.</p>	<p>A yw Heddlu Gwent wedi cynnal Asesiad o Gadernid Ariannol?</p> <p>A yw'r Asesiad wedi rhoi prawf ar gadernid cynlluniau ariannol Heddlu Gwent mewn perthynas ag amrywiaeth o senarios gwahanol?</p> <p>A yw Heddlu Gwent wedi cymryd camau priodol i roi sylw i unrhyw risgiau a ganfuwyd yn rhan o'r asesiad?</p>	<p>Nid yw pecyn cymorth Asesiad o Gadernid Ariannol CIPFA yn cynnwys cyrff plismona lleol. Mae'r is-grŵp Rheolaeth Ariannol sy'n ceisio cyflawni Rhagoriaeth Ariannol mewn Plismona yn ymdrechu i gynhyrchu pecyn cymorth ond nid yw wedi cael ei brofi eto. Bydd adolygiad yn cael ei gynnal cyn gynted ag y bydd y pecyn cymorth yn barod.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Parhaus - Nid yw pecyn cymorth Asesiad o Gadernid Ariannol CIPFA yn cynnwys cyrff plismona</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		<p>lleol, er bod fersiwn plismona yn destun ymgynghoriad ar hyn o bryd. Mae'r Heddlu wedi defnyddio dangosfyrddau data a llwyfannau dadansoddi data CIPFA i adolygu a deall dadansoddiad cost swyddogaethau cymorth busnes. Mae hyn yn adeiladu ar y dangosyddion o ddadansoddiad proffiliau gwerth am arian HMICFRS. Defnyddiwyd canlyniadau'r adolygiad hwnnw yn rhan o'r trafodaethau ynghylch pwysau costau a meysydd arbedion yn ystod prosesau pennu cyllideb a MTFP 2022/23.</p>
<p>Mae gan Heddlu Gwent gynllun ariannol aml flwyddyn tymor canolig treigl sy'n gyson â chynlluniau gwasanaeth cynaliadwy.</p>	<p>A yw'r cynllun ariannol tymor canolig yn gyson ac yn cyd-fynd â chynlluniau gwasanaeth perthnasol a'i strategaeth cyfalaf?</p>	<p>Mae llawer o waith wedi cael ei wneud dros y flwyddyn ddiwethaf i sicrhau bod y cynllun ariannol tymor canolig yn cyd-fynd â Datganiad Rheoli'r Heddlu ac mae'n cael ei ystyried ochr yn ochr â'r Strategaethau Cronfeydd wrth Gefn a Chyfalaf. Mae gwaith pellach ar y gweill i wella'r cysylltiad rhwng cynlluniau gweithredol ac adnoddau a strategaethau.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Parhaus - Mae cynlluniau pilot adrannau Cyllid a Gwasanaethau Pobl yn cael eu gwerthuso ar hyn o bryd gan yr Adran Gwelliant Parhaus. Bydd gwelliannau'n cael eu hymgorffori mewn cynlluniau pilot/cyflwyno yn ystod 2022/23 ar gyfer cylch pennu cyllideb 2023/24.</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

<p>Mae Heddlu Gwent yn defnyddio methodoleg a dogfen briodol ar gyfer arfarnu opsiynau i ddangos gwerth am arian yn ei benderfyniadau.</p>	<p>A oes gan yr awdurdod fethodoleg ar gyfer arfarnu opsiynau sy'n gyson gyda'r canllawiau a amlinellir yng nghyhoeddiad IFAC/PAIB 'Project and Investment Appraisal for Sustainable Value Creation: Principles in Project and Investment Appraisal'?</p>	<p>Mae trefniadau ar gyfer asesu newidiadau sylweddol yn ddatblygedig ac yn cael eu goruchwylio gan adran Gwella Gwasanaeth. Mae prosiectau'n cael eu rheoli yn defnyddio rhaglenni Prince2, Llyfr Gwyrdd Llywodraeth y DU a chanllawiau a phrosesau perthnasol eraill. Mae gan bob rhaglen gofnod asesiad o effaith / buddiannau ar bob cam, gydag adroddiadau rheolaidd yn ystod y prosiect ac adolygiad ar ôl ei roi ar waith ac mae byrddau llywodraethu'n cael eu hysbysu, yn bennaf y Bwrdd Gwella Gwasanaeth. Bydd Heddlu Gwent yn parhau i ddatblygu templedi arfarnu opsiynau a thempledi busnes i gyflwyno goblygiadau i Adnoddau Dynol a Chyllid yn fwy eglur.</p> <p>Mae'r adran Gwella Gwasanaeth wedi creu swydd bwrpasol ar gyfer swyddog Gwireddu Buddiannau yn ddiweddar i sicrhau bod rhaglenni newid yn cyflawni canlyniadau disgwylidig.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Ar ôl sefydlu'r Bwrdd Cynhyrchiant ac Effeithlonrwydd, mae dogfennau wedi cael eu datblygu a'u defnyddio o fewn Rheoli Newid i gefnogi'r agwedd hon. Mae'r agwedd Buddiannau yn cael ei hamlinellu mewn</p>
---	---	---

OFFICIAL SWYDDOGOL

	<p>A yw'r awdurdod yn cynnig arweiniad i swyddogion o ran pryd y dylid arfarnu opsiynau?</p>	<p>Dogfennau Cychwyn Prosiect ac mae hyn yn dilyn ymlaen at ddatblygu templedi strategaeth buddiannau sy'n cael eu cynnwys mewn Achosion Busnes. Ar y cam hwn, rhoddir llinell sylfaen ar fuddiannau wedyn pan gaiff ei roi ar waith caiff data ei nodi ar berfformiad buddiannau, sy'n arwain at y broses adolygiad ar ôl rhoi ar waith. Mae'r Swyddog Buddiannau'n cadw storfa ganolog o fuddiannau rhaglenni. Mae'r Pennaeth Newid hefyd yn rhoi cymorth i'r Adran Gyllid ganfod a datblygu buddiannau ariannol, sy'n cael eu cofnodi yn system tracio arbedion yr Heddlu.</p> <p>Mae trefniadau'n gadarn ond gellid eu gwneud yn fwy clir er mwyn i bob prosiect / achos busnes a gyflwynir i'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth gael ei adolygu gan yr adran Gwella Gwasanaeth.</p> <p>Bydd cyfathrebu'n cael ei atgyfnerthu.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Mae gan yr Heddlu broses llywodraethu wedi'i sefydlu ar gyfer datblygu newid sefydliadol, sy'n cael ei gefnogi trwy'r broses Llywodraethu at y Bwrdd Gwella Gwasanaeth. Mae'r Rhaglen Newid yn datblygu ar sail rhaglen dreigl tair blynedd a chaiff ei diweddarau'n barhaus i sicrhau bod deddfwriaeth</p>
--	--	--

OFFICIAL SWYDDOGOL

	<p>A yw agwedd yr awdurdod tuag at arfarnu opsiynau yn cynnwys dulliau addas ar gyfer rhoi sylw i risg ac ansicrwydd?</p>	<p>neu strategaethau sy'n newid yn cael eu cynnwys. Cynhelir archwiliad blynyddol o ddarpariaeth a methodoleg y rhaglen a derbynnir sicrwydd yn eu cylch.</p> <p>Mae risgiau cysylltiedig yn cael eu hystyried trwy gydol y broses. Fodd bynnag, mae angen gwaith pellach i adlewyrchu effaith ariannol ac anariannol risg yn y prosesau arfarnu.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Cwblhawyd - Mae pob Achos Busnes a ddatblygir yn destun prosesau sicrwydd ansawdd a chymeradwyaeth cyn iddynt gael eu cyflwyno trwy'r broses llywodraethu. Mae hyn yn cynnwys cymeradwyo'r data a'r sail tystiolaeth, yn ogystal â'r risg, dadansoddiad o fuddiannau a phroses lawn ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid. Amlinellir y dull a ddefnyddir yn y strategaeth Llywodraethu Newid Sefydliadol, sy'n cael ei hadolygu a'i diweddarau'n flynyddol.</p>
<p>Mae'r tîm arwain yn defnyddio adroddiadau i adnabod a chywiro risgiau sy'n dod i'r amlwg o ran ei strategaeth cyllideb a chynaliadwyedd ariannol.</p>	<p>A yw'r tîm arwain yn hapus gyda'r adroddiadau mae'n eu derbyn a gyda'i allu i ddefnyddio'r adroddiadau hyn i gymryd camau priodol?</p>	<p>Mae gwaith pellach yn mynd rhagddo i ddarparu adroddiadau ariannol manylach a gallu amserol i ail fuddsoddi mewn gwargedion blwyddyn.</p> <p>Diweddariad 2021/22: Parhaus - Mae newidiadau i fodel gweithredu'r Heddlu'n golygu bod gofynion adroddiad</p>

OFFICIAL SWYDDOGOL

		ehangach ar berfformiad, pobl a chyllid gan uwch swyddogion a staff yn cael eu hasesu ar draws yr Heddlu. Yn benodol, o ran cyllid, mae gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu adrodd mewnol ar gyllid a ffigyrau goramser, gan gynnwys llwyfan Qlikview i fynd at y data. Mae adroddiadau cyllid ar y sefyllfa ariannol yn ystod y flwyddyn i fyrddau llywodraethu a phrif swyddogion yn parhau i fod yn addas i'r diben.
--	--	--

CASGLIAD A BARN

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu cyfryw swyddogaethau yn cael eu cynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, bod cyfrif priodol amdano; a'i fod yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd ddarvoudus, effeithlon ac effeithiol. Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, maent yn gyfrifol am roi trefniadau priodol ar waith ar gyfer llywodraethu eu materion, gan hwyluso'r broses o arfer eu swyddogaethau yn effeithiol, gan gynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg.

Ar adeg llofnodi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn, nid yw ffactorau sy'n cynnwys, yn fwyaf penodol, canlyniadau'r pandemig Coronafeirws wedi cael effaith andwyol ar y trefniadau llywodraethu sydd ar waith. Yn wir, mae buddsoddiad diweddar mewn technoleg ddigidol a symudol, ynghyd â buddsoddiad 'diwylliannol' mewn arferion gweithio ystwyth, wedi galluogi'r ddwy gorfforaeth undyn i leihau effaith y pandemig ar waith, cynnal 'busnes fel arfer' ac adnabod cyfleoedd i wneud mwy o arbedion.

Nod y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yw rheoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni'r amcanion hyn; felly mae'n gallu darparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn unig, yn hytrach na sicrwydd absoliwt.

Fodd bynnag, ar sail yr adolygiad uchod o ffynonellau ac effeithiolrwydd sicrwydd a nodir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn, mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn fodlon bod ganddynt drefniadau llywodraethu '**Rhesymol**' ar waith, gan gynnwys systemau rheoli mewnol a rheoli risg priodol, sy'n hwyluso'r broses o arfer eu swyddogaethau yn effeithiol.

Yn ystod y flwyddyn sy'n dod, mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn bwriadu cymryd camau i fynd i'r afael â'r camau llywodraethu a amlinellir yn y cynllun gweithredu, er mwyn gwella'r trefniadau llywodraethu presennol. Bydd y gwaith o fonitro eu cyflwyniad a'u gweithrediad yn barhaus, a bydd cynnydd mewn perthynas â'r gwaith hwn yn rhan o'r adolygiad blynyddol nesaf.

.....
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gwent

.....
Prif Swyddog Cyllid (Comisiynydd)

.....
Prif Weithredwr (Comisiynydd)

.....
Prif Gwnstabl Gwent

.....
Prif Swyddog Cyllid (Prif Gwnstabl)